

Naročnina mesečno
35 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja co-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Nov nasprotnik

Ce pogledamo dosedanje izide občinskih volitev, nas preseneči zanimiva novost: Skoro v nobeni občini se ne polegajo za župana in občinske odbornike cela vrsta strank in stranic, ki smo jih v dobi največje gorečnosti za razcepilnost imeli kar 14, ampak v večini občin nastopita samo po dve stranki, ena pod imenom JRZ, druga pa pod »gospodarskim«, »neopredeljenim«, »ljudskim«, »delovnim« ali kakršnikoli drugim imenom. Radoveden se človek vpraša, kje so sedaj tisti nasprotniki z nekdanjih strank in stranic? Vsa imena, ki jih poznamo iz zadnje dobe naše politične zgodovine, so izginila, vendar pa vemo, da nasprotniki našega ljudstva s temi imeni niso izginili.

Med vsemi našimi nasprotniki je bila vedno neka sorodnost. Glede brvi, cest in mostov, sirotišne in ubožnice, ki jih je treba ustanavljati v posameznih občinah, smo si bili vedno precej edini. In vsem je primanjlovalo samo denarja, da bi take dobre in lepe načrte izvedli. Vedno pa smo se ločili v svetovnem nazoru in v vprašanju slovenskega. V teh vprašanjih je v naših vrstah vedno prevladoval en duh: vera, ki jo je naš narod v davnih stoletjih sprejel in si jo nekako udomačil, da je danes popolnoma njegova in vsa prepojena z njegovo miselnostjo; slovenstvo, ki ga ne maramo žrtvovati za nobene ljudske groše in kateremu hočemo brez ozira na sumničena z raznih strani pomagati do večje moči in veljave — to nas je družilo v dobi, ko smo bili oblastem dobrodošli zavezniki in v dobi, ko smo bili obrekovani, razpuščeni in kaznovani. Tudi naši nasprotniki so imeli neko skupno misel, kakor ima vsak fihotapski labor na sebi nekaj skupnega z drugimi takimi krđeli, čeprav so si na zunaj v prepiru. Ta skupna misel je bila prav v odnosu do svetovnega nazora našega naroda in do njegove narodne samobitnosti. Svetovni nazor našega naroda jim nikdar ni bil všeč in če niso mogli drugega, so ga smešili. Slovenstvo jim je vedno bilo samo neka vaba, ki so jo nabadali na trnek, kadar so hoteli ujeti množice. V tem so si bili med seboj tako sorodni, da se nikomur ni vzbudila vest, da se je ob kakih dnevih dogodkih zvezal s kom, ki bi v njegovu družino prav za prav ne spadal. Ko je politični naval onemogočil snovanje majhnih strank in stranic, jim prav zaradi notranje sorodnosti ni bilo nič težko stopiti skupaj, prepustili dosedanje organizacijske skupnosti vetrovom, da jih nesejo nazaj v zgodovino ali pa v pozabnost in se pojavili pred očmi našega naroda kot eden, ki so mu začetniki takega zbiranja dali ime »ljudska fronta« in ki v posameznih občinah nastopa pod imenom »gospodarskih«, »neopredeljenih«, »delovnih« ali kakršnikoli drugih list, da le ni JRZ, v kateri slutijo, da je zbrana lista večina naroda, zoper katero so oni vedno bili.

Kaj je prava prava ljudska fronta, vedo samo tisti, ki jo vodijo in tisti, ki vodijo boj zoper njo. Vse drugo je stvar zaupanja. Ali zaupaš tistim, ki priporočajo »ljudsko fronto« in vpijejo za njo in raznešajo njene krilatice, ali pa zaupaš tistim, ki to razkolniško fronto razkrinkujejo in njene krilatice kažejo v pravi luči. »Ljudska fronta« je za pristaše brezbožnega boja in za pristaše razdiralnega delovanja med narodi, tudi med slovenskim narodom, tako sijajna iznajdba, da je ni mogel iznašati nihče drugi kakor žid, ki iz dna duše sovraži vsak drug svetoven nazor, razen svojega, in ki iz dna duše sovraži vsak drug narod, razen svojega. Njene krilatice so tako vabljive in privlačne, da bi jih bilo silno težko izpodbiti, ako ne bi »ljudska fronta« že na nekaj primerih pokazala, kako jih v praksi razume. Zahtevajo svobodo tiska, v Franciji, kjer so že na kmalu, pa zahtevajo cenzuro tiska, da ne bi nasprotni listi mogli pisati, koliko orožja so že izvozili v Spanijo. Zahtevajo svobodo in prosto besedo, na jesenicah pa zahtevajo svobodo in prosto besedo samo zase, vsi drugi naj bi se zadovoljili s poslušanjem, molkom in morda še s »svobodnim« begom, če jim vpije »ljudske fronte« ne bi bilo všeč. O Rusiji ni da bi govorili. Če bi »ljudska fronta«, ki je bila iznajdena prav v Moskvi, res bila taka sreča za deželo, v kateri se vgnezdila njena oblast, bi se naši, poljski, slovaški in drugi reveži iz slovanskih dežel selili tje, kjer je prostora in dela še za milijone in milijone, ne pa v Ameriko, Francijo, Holandijo in Belgijo, kjer sicer ne lete pečena piščeta v usta, pa vendar se vsak raie v teh zemljah ukvarja za svoj vsakdanji kruh, kakor pa, da bi šel v rojstno državo »ljudske fronte«, v Rusijo, ki je nihče ne pohvali, kdor je bil tam, razen komunistov, pa tudi Rusija nič ne vabi tja delavskih množic, razen posameznih komunistov v rovarsko šolo, čeprav potrebuje za svoja velika ozemlja milijone in milijone delovnih rok. Že ve, da bi potem ne mogla več priporocati »ljudske fronte« med reveži po ostalem svetu, če bi jo enkrat v Rusiji v prekli izkusili. Ta prepred med obljubami »ljudske fronte« in njenimi izpolnitvami je najmočnejši dokaz za njeno satnisko naravo, pred katerim nihče ne more zapirati oči, ker vpije po celem svetu, ker je poln krvi in solza, ker na njegovem dnu bobnoje revolverski streli, če pa to ni dovolj, še strojnice, tudi v tihnik njenih bivših pristašev, če jih lepega dne prevzame želja po svobodi in se ob tem ali onem koraku ne obrnejo prav, kakor smo pred nedavnim časom videli v Rusiji.

V Sloveniji še nismo imeli prilike, da bi videli vse razcejanje, ki se vselej pokaže, kadar se nasprotniki naroda in krščanskega svetovnega nazora združijo v »ljudsko fronto«. To nekatere zapeljuje, češ, da ta reč morebiti le ni tako huda zver in da so njene krilatice morda le resno mišljene. Tudi v Rusiji, tudi v Spaniji, tudi v Franciji, nikjer se ne začne z najhujšim. Najprej je na vrsti vera, Cerkev, duhovništvo, kar njeni preloži za začetek samo smešijo, lotko se tudi narodnosti in domovinski ljubezni, kar jim to kaže — potem pa gre stvar naprej, čimdalje hujše in čimdalje ostreje, ker umazana kapnica nikdar ne more postati pilna studenčnica in zopernik naroda nikdar ne more postati njegov prijatelj, čeprav začne prisluškovati židovskim nasvetom. Začetki tega delovanja pa se kažejo tudi že v Sloveniji. Ali niso v trdi noči že padli nekateri evheristični krizi? Ali še niste nikdar slišali vzklikov strastne druhalje proti naši veri, ki še nikomur ni storila nič žalega, proti našim koreninam, ki

Poljska - stanovska država

Krakovski „Czas“ o reformah prihodnjega 11. novembra Stroga meja med židovskimi in nežidovskimi državljani

Krakov, 19. oktobra. b. Tukajšnji konservativni »Czas« objavlja daljši članek k prihajajočemu narodnemu prazniku 11. novembra, ko se bodo v poljskem notranjem življenju zgodile velike spremembe. Pri tej priliki bo dobil general Smigly-Rydz maršalsko palico ter bo v velikem govoru obrazložil novo ustavo, ki naj jo dobi poljska država. Razložil bo vladni program na podlagi ustavnih sprememb, program, ki ga sedaj že celo vrsto mesecev v polnem zatišju sestavlja znani Rydz Smiglyjev prijatelj in sodelavec polkovnik Koc, ki bo bržkone postal tudi predsednik nove poljske vlade, ki bo navedeni program tudi izvajala.

»Czas« sicer neče ničesar povedati o podrobnostih sprememb, ki jih bo uvedel Rydz Smigly in ki jih bo izvedel polkovnik Koc na čelu nove vlade, toda iz zanesljivih virov in na podlagi že večkratnega pisanja v poljskih in inozemskih časopisih se da približno sklepati, kakšne bodo notranje-

politične reforme, ki se bodo oznanile na narodni praznik dne 11. novembra.

1. Verjetno je, da bo poljska država dobila stanovski značaj in se bo v tem pogledu, kar tiče stanovske organizacije v državi, približala Avstriji. Govoriti o kakšnem fašizmu, je brezpredmetno. Veliko važnost misli poljska vlada posvetiti socialnim problemom, torej kmetstvu in delavskemu stanu, ker sta kmetijstvo in industrija osnova poljskega državnega obstoja. Oba stanova pa je treba sešle organizirati, glede kmetijskega pa je treba pristaviti, da je njegova organizacija nemogoča, dokler ni v polnem in pravičnem obsegu rešeno vprašanje razdelitve veleposesti, ki ga misli polkovnik Koc vzeti energično v roke.

2. Govorijo, da bo novi državni zakonik, ki bo z novim programom vlade izšel, predvideval dvojno vrsto državljanov in sicer bo poudarjena stroga meja med židovstvom in nežidi. Pravice

bodo imeli židje enake z ostalimi, samo njihovi odnosi z nežidi bodo prišli pod strogo nadzorstvo (poroke, službeni odnosi itd.). Na Poljskem pravijo, da je treba poljski narod zakonsko zaščititi pred nevarnostjo, da se ne potopi v židovstvo.

3. Ustanovljena bo neke vrste vsedržavna enotna milica, ki pa se bo razlikovala od ostalih evropskih milic po avtoritativnih državah v toliko, da bo imela v svojih rokah ne samo vojaško vzgojo mladine oziroma telesno pripravo na vojaško službovanje, marveč bo postala edina nositeljica politične vzgoje naroda. Legijonarji in oni, ki so se za poljsko svobodo borili, bodo v tem sestavu dobili čisto privilegiran položaj v vodstvu države.

Vse pričakuje, da bo general Rydz Smigly dne 11. novembra zavzel jasno stališče do gotovih zunanjepolitičnih vprašanj, ki so se zadnje čase pojavile, tako k vprašanju nevtralnosti malih držav in k vprašanju kolonij, ki jih Poljska kot velečila, ki ima močno emigracijo, neobhodno potrebuje.

Rim - Berlin

Ploha obiskov Danes pride Ciano k Hitlerju

Rim, 19. okt. AA (Havas). Jutri se odpelje z letalom v Berlin zunanji minister grof Galizajo Ciano. O tem obisku so govorili že ko je devalvaciji lire, ki je zbudila v Nemčiji dokaj neugoden odmev. Obisk naj bi ublažil to nemško nezadovoljstvo. Dejansko pa ima ta obisk širši pomen. Njegov program še ni objavljen. V poučenih krogih trdijo, da grof Ciano ne bo govoril o nobenem posebnem dogovoru in da ne bo sklepal nikakih pogodb, temveč se bo zadovoljil samo s tem, da bo vse momente svojih razgovorov sporočil Rimu.

Mislijo, da se bo grof Ciano sestal s v. Neurathom in Hitlerjem in da se bodo njegovi pogovori nanašali na pripravljanje italijansko-avstrijsko-madžarske konference na Dunaju 9. novembra t.l. o italijanskem stališču nasproti novemu Lo carnu, odkar se je Belgija vrnila k nevtralnosti, zlasti bodo pa ti razgovori posvečeni komunističnemu vprašanju in borbi zoper komunizem v Evropi.

Toda pravi pomen italijanskega obiska je otrdilo italijansko-nemškega dogovora, ki vzlic temu, da dejansko ni nikakega preciznega dogovora in tudi ne zvezne pogodbe, pomeni nekaj več od vzporednosti dveh politik. Ta obisk je dejansko kronanje cele vrste drugih obiskov zadnjih tednov po končani vojni v Vzhodni Afriki. Ko so Rossini, Alfieri, general Vale in vojvoda Piemontski odšli v Berlin, z nemške strani je pa dr. Gühbels odšel v Benetke, se je g. Frank razgovarjal z grofom Ciano v Rimu in si je general Mileh ogledal letalske naprave v Italiji. Danes pričakujejo tudi obisk generala Himmlerja. Šela nemške policije. Še ta mesec se pripelje v Rim Baldur v. Schirach, vodja hitlerjevske mladine. Včeraj se je udeležila svečanosti italijanske policije nemška policijska delegacija. Jutri se pripelje v Italijo precejšnja skupina nemških industrijecev, da si ogleda severne pokrajine in Rim; med njimi so tudi Brandelenburg, predsednik skupine nemške industrije, Berchmayer, predsednik kemijske industrije, in okoli 20 osebnosti iz krogov elektrotehnične industrije, mehanične industrije in industrije celuloze. Ena od teh osebnosti je predsednik glavnega odbora društva za zaščito pred letalskimi napadi. Ta delegacija si bo ogledala tudi tovarne vojnega gradiva.

To neprestano izmenjevanje obiskov postavlja šele obisk italijanskega zunanjega ministra grofa Galeazza Ciana v Berlinu v pravo luč.

Ugibanja v Parizu

Pariz, 19. oktobra. b. V tukajšnjih političnih krogih vlada vedno večje zanimanje za potovanje italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Berlin. Grof Ciano odpotuje v Berlin s številnimi sodružniki, kar pomeni, da bo v Berlinu neke vrste nemško-italijanska konferenca, ki bo imela nalogo, da prouči številna aktualna vprašanja. Italijanski diplomati imajo navodilo, da skušajo izdelati temelje za enoten nastop Nemčije in Italije proti Veliki Britaniji in Franciji na bodočih lokarnski konferenci. Nemčija bo verjetno zahtevala od Italije pomoč v njenih kolonialnih zahtevah, enako pa bo zahtevala tudi vso podporo

si še z nobenim poslom niso umazali rok, samo zvesh so ostali in trdni, zato je »ljudska fronta« divja na nje, kakor skobci na krolko plicje gnezdo. Ali bi se ta val uničevanja in podiranja polegaj, ako bi može iz »ljudske fronte« volži za župane? Ali bi se polegaj, če bi jih volži za poslance ali če bi jih postavili za ministre? Kje se plaz ustavi?

Po toči zvonili bi bilo prepozno. Sedaj je čas, da temu plazov postavimo nasip v naših trdnih županij, ki bodo kljubovali razjarjenim združenim nasprotnikom in obvarovali občine, da ne postanejo središče strupene propaganda, kakor so še nedavno bile središče JNS propagande. Sedaj je čas, da otrovno seme, ki ga je nočni sejalec vrgele po naši zemlji, odpihnemo z naših tal, da se ne ukorenini. Nihče izmed združenih nasprotnikov ne sme postati slovenski župan, naj ostane rovar, častihlepnež in odpadnik, kakor je bil odslej, župani pa naj bodo naši možje, ki so z nami enega duha in ene krvi.

v njeni neizprosni borbi proti boljšeizmu sovjetske Rusije. V političnih krogih so mnenja, da obstoja med potjo grofa Ciana v Berlin in obiskom nemškega generala Milcha v Italiji, vzročna zveza. Vse kaže, da bo general Milche po svoji inspekciji italijanskih letalskih sil in tovarni letal podal v Berlinu obširno poročilo o možnosti ožjega sodelovanja med nemškimi in italijanskimi letalstvom.

Po informacijah vseh tukajšnjih političnih krogov se v Berlinu avstrijsko vprašanje sploh ne bo obravnavalo, ker deslej med Nemčijo in Italijo kljub naporom z obeh strani ni bilo mogoče doseči zadovoljivega sporazuma v tem tenkočutnem vprašanju. Potovanje grofa Ciana v Berlin bo še en poskus, da se med Nemčijo in Italijo zacelijo številne rane da bi potem obe državi pred sklenitvijo izredno važnih mednarodnih pogodb lahko enotno nastopili v obojestransko korist. Vse kaže, da se pripravlja močna italijansko-nemška zveza, ki naj bi predvsem sprostita Italijo osamljenosti, v katero je zabredla zaradi vojne z Abesinijo, ko je v obrambo svojih interesov prenehala sodelovati v Zenevi.

Stališče Belgije

Bruselj, 19. okt. b. Belgijski zunanji minister Spak je govoril snci na političnem zborovanju in dejal, da hoče Belgija ostati zvesta načelom ko-

Blum priznava, da se mu majejo tla pod nogami

Pariz, 19. okt. b. Kot preludij h kongresu radikalno-socialistične stranke v Biaritzu so imeli včeraj vodilni politiki radikalno-socialistične federacije tri važne politične govore. Na banketu radikalno-socialistične federacije je govoril predsednik vlade Leon Blum, ki se je bavil s sedanjem notranje-politično krizo v Franciji. Predsednik vlade je odkrito poudaril možnost izstopa komunistov iz sedanje vlade ljudske fronte. Blum je dejal, da se danes v Franciji neprestano govori o nestalnosti vlade. Nemir zaradi notranje političnih razmer se ne opaža samo na strani naših nasprotnikov, temveč celo v lastnih vrstah. Če bi odpovedal samo en partner ljudske fronte, bi morala priti v Franciji na oblast nova vlada. Blum je poudaril, da bi on ne mogel voditi nobene druge politike razen politike ljudske fronte. Nova vlada

lektivne varnosti, vendar pa on ne smatra to načelo kot edini temelj belgijske zunanje politike. Nihče namreč ne sme pozabiti usode Abesinije, ki je zadovoljna z obljubami, da bo rešena, če bo svojo obrambo zgradila na politiki kolektivne varnosti. Ali naj ista usoda doleti še Belgijo? Belgija bo zaradi tega ostala zvesta svojim obveznostim, s svojim sklepom pa je pokazala samo smer, po kateri bi moral biti sklenjen novi zapadni pakt.

V Angliji pričakujejo velikega dogodka

Rim, 19. oktobra. b. Tukajšnji listi trdijo po poročilih iz Londona, da britanski politični krogi pričakujejo vsak trenutek dogodka, ki bodo temeljito spremenili položaj v Evropi. V zvezi z izjavo belgijskega kralja Leopolda III. bi se morala Evropa politično razvijati v smeri, ki bo ugodna za britanske interese. Turinska »Stampa« povdarja v poročilu iz Londona, da belgijsko tolmačenje o nevtralnosti, glasom katerega bi Belgija izpolnjevala zenevske obveznosti, dokazuje, da gre za daljnosežni politični maneuver, ki bi moral okrepiti vpliv britanske politike v Evropi. Zaradi tega se tudi pričakujejo v Evropi novi veliki dogodki. Kakor napoveduje Gerwin v »Observerju«, bo eden od teh, da bo potom britanskega sodelovanja prišlo med Nemčijo in sovjetsko Rusijo do zmernega zblizanja. Litvinov bi se moral v tem slučaju umakniti, kar bo koncesija sovjetske Rusije Nemčiji. Stalin, ki ga smatra Gerwin za velikega rodoljuba, bo povedel Rusijo v novo smer. Da bo to res storil, pa je najbolj dokaj usmeritev vseh teoretikov sovjetske Rusije, ki jih je, kakor pravi Gerwin, žrtvoval interesom domovine.

pa tudi ne bi mogla obstojati zaradi sedanje sestave francoskega parlamenta ter bi bil edini izhod razpust zbornice in razpis novih volitev, kakor je to pred osmimi dnevi že izpovedal bivši ministrski predsednik Chaumets. Tak način rešitve pa bi pomenil borbo med diktaturo in komunizmom. Zaradi tega je prišlo do gotove spremembe uglednih diplomatskih, političnih in duhovnih sil, ki so se preje borile proti fašizmu za demokracijo, danes pa so se pričele zavzemati za avtoritativno vlado proti anarhizmu. Leon Blum je končal svoj govor, da Francija zaenkrat še ne stoji pred novimi volitvami in nihče, ki si želi mir v Franciji, naj ne pomišlja na diktaturo. Izstop ene stranke iz ljudske fronte bi imel neizogiben padec vlade in bi vrtl pot fašizmu v Franciji.

Narodno predstavništvo

Zasedanje senata in skupščine

Senat

Belgrad, 19. okt. m. Danes dopoldne ob pol 10 je bila ob navzočnosti predsednika vlade, notranjega ministra dr. Ant. Korošca in ostalih članov vlade seja senata. V začetku seje je predsednik dr. Tomašič prečital ukaz o imenovanju štirih novih senatorjev: Dr. Spaha, dr. Djerice, Cukaveca in Smodeja. Senat je nato odobril računski zaključek izdatkov senata za mesec julij, avgust in september tega leta. Nato sta poskusila senatorja Banjanin in Kramer s številnimi interpelacijami in vprašanji prikriti blamažo, ki sta jo doživela včeraj v Valjevu. Na vprašanje senatorja Banjanina glede novih prostorov senata je predsednik senata dejal, da je v tej zadevi govoril s predsednikom vlade, ki je obljubil, da se bo v bližnji bodočnosti zgradila za senat nova palača. Senator Kramer je vložil kar štiri interpelacije, s katerimi je skušal zavleči sejo s prozornim namenom, da intrigira proti JRZ pri ljudeh, glede katerih misli, da razmer v Sloveniji ne poznajo. Toda naletel je na slabo razpoloženje proti njemu in JNS sploh v senatu. Predsednik Tomašič je moral debato o poslovnih in

interpelacijskih vprašanjih zaključiti. Senat je nato sklenil, da se ves materijal glede zakonov in uredb prenese na prihodnje zasedanje.

Na koncu je senat stoje poslušal notranjega ministra dr. Korošca, ki je prečital ukaz kraljevega namestnika o zaključenem zasedanju senata. Prihodnja seja senata bo jutri ob 9 dopoldne.

Po razpoloženju, ki je vladalo danes s senatu, se jasno vidi, da ima vlada v senatu večino najmanj 10 glasov, tako, da je izvolitev dr. Mažuraniča za predsednika senata izven vsakega dvoma. Vlada bo bodoče mirno tudi senatu dajala v odobritev gospodarske in politične zakone.

Danes ob 17 je pod predsedstvom senatorja Milana Simonovića bila seja delovnega kluba v senatu, ki ji je prisostvovalo nad 40 senatorjev, med njimi ministrski predsednik dr. Stoadinovič, notranji minister dr. Korošec, prometni minister dr. Spaho in trgovinski minister. Seja je bila informativnega značaja ter so bili kandidati za predsedstvo senata soglasno sprejeti. Klub je sklenil, da se bo jutri ob 9 dopoldne polnoštevilno udeležil volitev predsedstva senata

(Nadaljevanje na 2. strani zgoraj.)

Senatorja Superina in Peter Dobričnik, nekdanja člana HSS in do zadnjega člana kluba senatorjev JNS, sta prijavila svoj pristop in sta se vpisala v delovni klub senatorjev.

Klub senatorjev JNS do pol 8 zvečer ni sprejel nobenih sklepov glede jutrišnjih kandidatov.

Klub senatorjev JNS je sklenil, da kandidira celotno dosedanje listo za predsedstvo senata z dr. Tomažem kot predsednikom na čelu. Edina sprememba obstoja v tem, da namesto Milana Popovića kandidirajo za tajnika dr. Jurija Kotura.

Skupščina

Belgrad, 19. oktobra. m. Danes ob 11 se je vršila v novem poslopiju seja narodne skupščine. Seji je predsedoval predsednik Stevan Cirić, prisostvovali so ji pa predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, notranji minister gr. Korošec in drugi člani vlade. Skupščina je sprejela računski zaključek za julij, avgust in september. Kakor senat, tako je tudi narodna skupščina sklenila prenos vseh zakonov in zakonov in uredb, prošnji in pritožb, ki se niso rešene, na prihodnje zasedanje. Na kraju je skupščina stoji poslušala ukaz kraljevih namestnikov o zaključitvi zasedanja, ki ga je prečital notranji minister dr. Korošec. Nato je predsednik Cirić zaključil sedanje zasedanje in prihodnje sklical za jutri dopoldne, na katerem bodo volitve novega predsedstva.

Belgrad, 19. oktobra. m. Danes so v narodni skupščini imeli seje vsi opozicijski klubi. Seje se zvečer nadaljujejo ter na njih sklepajo o kandidaturah za predsedstvo skupščine. V vseh teh klubih se vodi burna debata ter obstoja nevarnost, da se sploh ne bodo mogli zediniti.

„Veliko zborovanje v Valjevu“ ali „Politika“ in „Jutro“ poročata o istem predmetu

Kakor poroča ponedeljsko »Jutro«, je bilo v nedeljo v Valjevu veliko zborovanje JNS, na katerem so govorili sam inšarski velmože, med njimi sam senator Banjanin in generalni tajnik JNS senator dr. Albert Kramer. Ko so ovčice »Jutrovega« tabora prebrale to poročilo o tem velikanskem zboru JNS, so se oddahnile, češ: »Saj nas je še vedno nekaj, če ne na Slovenskem, pa vsaj v Srbiji. Bodo že Srbi pokazali in nam dali pomoči in korajze!« Toda — žal nam je, da moramo te inšarske sanje razbliniti. Belgrajska »Politika« tudi prinaša poročilo o tem »velikanskem« zborovanju in trifuji dr. Kramerja v Valjevu. To poročilo pa je docela drugačno, dasi je sicer znano, kako tesne vezi spajajo »Jutro« in »Politiko«. »Politika« torej takole poroča:

»Komaj je g. Jevtić začel predstavljati navzočne senatorje in narodne poslance, takoj so se pri omembi bivšega ministra dr. Kramerja oglašili klici: »Doli Kramer! Naj živi demokracija!« G. Jevtić je navzočne opozoril, da teror ni demokracija ter opravičuje g. Petra Živkovića, ki je objubil priti, pa ga zadržuje opravič v skupščini in senatu. »Se vas ni bilo treba?« sliši iz dvorane. — »Vam ni treba, nam pa je treba!« odgovarja g. Jevtić. »Ali ste sedaj složni, da bi vas pozdravili?« Iz

„Katoliški tisk napada Sokola“

»Slovenski Narod« poroča, da je te dni ljubljansko sokolsko prosvetno okrožje imelo sestanek, ki ga je vodil g. Marintić. Ta gospod je zbranim sokolskim prosvetarjem takoj v začetku svojega govora »zlasti poudarjal napade katoliškega tiska na sokolsko organizacijo«.

Vemo, da se od izvestne politične strani že nekaj časa hoče ustvariti na merodajnih mestih nerazpoloženje proti katoliškemu tisku, češ, »Slovenec« in drugi listi pišejo proti Sokolu, ki je vendar vsedržavna, z zakoni zavarovana privilegirana vzgojna organizacija naše mladine.

itd. — Iz takih in podobnih tožb, kakor jo je n. pr. izrekel g. Marintić na Taboru, bi mogel dobiti res kdo vtis, kakor da se od naše strani v resnici godi Sokolu kakšna krivica. Zato mislimo, da bo kratko pojasnilo tudi samim Sokolom dobrodošlo.

Zakon, ki ustvarja za sokolsko organizacijo v Jugoslaviji izjemen in privilegiran položaj je iz dobe Živkovićevega režima in bo Sokolom samim najbolj znano, da so ponovno v njihovih lastnih vrstah (in to med Slovenci, Hrvati in Srbi) bile izražene želje, da bi se to stanje preuredilo in sicer v smislu demokracije, ki se uveljavlja tudi na ostalih področjih javnega življenja. Toda zaenkrat je ta zakon v veljavi in gg. Sokoli vedo, da ga je tudi naš tisk kot zakon spoštoval in z njim računati. Toda dotični zakon šteti Sokola le kot telovadno in kulturno organizacijo, ne omenja in ne določa pa nikdar, da je organizacija ali njen član nedotakljiv in izzet od javne kritike tudi tedaj, če in kadar nastopa n. pr. v političnem življenju. Kajti organizacija, ki uživa veliko državno podporo in h katere vzdrževanju torej prispevajo vsi davkoplačevalci Jugoslavije brez ozira na njih strankarsko pripadnost, bi se po našem mnenju ne smela direktno vtikati v dnevi politični metej in je tudi v njenem življenjskem interesu, da tega ne dela. Zato Sokol lahko veruje, da so bili mnogi zelo zmedeni, ko je ob Živkovićeve kandidaturi l. 1931 razposiljal okrog pozive, naj vsi Sokoli volijo Živkovićeve kandidate pri državnozbornih volitvah. »Jutro« kot politični dnevnik je parkrat ponotnil dotičen poziv z izrazito pripombo, da je sokolska organizacija, ki ga razposilja. To je menda bil izrazito politični akt, saj se je tedaj Jugoslavija opredeljevala v dva tabora: ali za diktator ali za demokracijo, le da demokracija ni mogla in ni smela postaviti svoje liste. Tedaj je torej Sokol agitiral s posebnimi pozivi, da njegovi člani ne ostanejo doma, ampak glasujejo za Živkovića. List, ki to zabeleži, menda še ne napada krivično Sokola?

Letos v poletju so v slovenskih pisanih glasila JNS poročala, da so pohorci obiskovali razne sokolske telovadne prireditve in na njih govorili. Pohorci so, kakor je Sokolu znano, neka jako izrazita, čeprav mala politična frakcija v našem političnem življenju. Tudi mi smo po JNS časopisju svoj čas povzeli dotično vest. Ali smo s tem Sokola že napadali?

In letošnje občinske volitve! Od mnogih strani prihajajo poročila, ki so podprta s konkretnimi dejstvi in imeni, da so člani Sokola najbolj vneti agitatorji za tako zvane opozicijske liste, na katerih se nabirajo ne le »nacionalisti«, ampak tudi komunisti, radičevci, marksisti, nemčurji itd. Mi teh popisov niti ne objavljamo, pač pa jih skrbno hranimo. Toda, naj gg. Sokoli pojasnijo: ali se JRZ »me brani« tudi v tem primeru, če Sokoli proti njej agitirajo? Ali sme to tudi javno povedati? Ali je JRZ potožila Sokola v politiko, ko ni prav nič reflektivna, da Sokol izda podoben poziv v njen prilog, kakor ga je izdal za Živkovića? Saj g. Sto-

Danes so bili razstavljeni na galerijah narodne skupščine kipi, ki bodo postavljeni po raznih skupščinskih dvorah. Kateri od teh kipov bodo sprejeti, bo določila posebna komisija. Med deli se nahaja več kipov slovenskih umetnikov Dolinarja in Ivana Zajca, Gorseta, kipi Roksandića, Mihanovića, Lukića in drugih.

V poslanskem klubu JRZ

Danes od 6.30 do 7 popoldne se je vršila skupna seja poslanskega kluba JRZ in skupščinske večine. Seji je prisostvoval predsednik vlade in predsednik JRZ dr. Milan Stojadinović, s predsednikom narodne skupščine Stevanom Ciričem in ministri Svetozarom Stankovićem, Dobrovičem Stoševićem, dr. Markom Kožuljem, Dušanom Letićem, Djuro Jankovićem in dr. Josipom Rogičem. Predsedoval je Dražica Cvelković, predsednik poslanskega kluba JRZ in minister za socialno politiko. Ko je otvoril sejo, je predsednik Cvelković predlagal, da se sprejme v klub JRZ poslanec Oto Gavrilović. Plenum kluba ga je sprejel soglasno. Nato je preds. Cvelković predlagal plenumu listo predsedstva skupščine, ki jo je sestavil kandidatni odbor. Po tej listi kandidirajo za podpredsednike Franko Markić, Vojko Cvrkić in Radisav Vučelić, za tajnike pa Todor Živković, dr. Andrej Vebler, dr. Dragan Damić, Dragomir Stojadinović in Nurija Pozderac. To kandidaturo je plenum soglasno pozdravil in jo sprejel z vzkliki. Nato je predsednik zaključil sejo in jo sklical na dan 21. oktobra to je v sredo ob 16.

Delovni klub narodne skupščine je sklenil, da odda jutri pri volitvah predsedstva prazne glasovnice. JNS bo postavila svojo listo z nosilcem Mihajlovičem in Mohoričem kot podpredsednikom.

dvorane se slišijo klici: »Nismo! Smo!«

Nato je govoril senator g. Banjanin, ki pa so ga navzočni vedno motili. Klicali so mu: »Nočemo poslušati! Doli fašizem!« Nekateri kličejo: Naj gre do domov! Kaj tukaj iščejo?

Za tem so govorili še gg. Ante Kovač, senator Vojislav Protić iz Bitoka in Albert Kramer, bivši minister. Kramer je začel svoj govor s tem, da je pojasnjeval nekatere svoje odnose s firmo Bata, rekoč, da ga samo obrekujejo tisti obrtniški krogi, ki trde, da je on kot minister Bati pomagal, da se je priselil: »Jaz sem kot minister podpisal samo eno koncesijo za vojaške dobave in mislim, da ni taka nesreča za kmeta, če je Bata prišel.«

»Kako da ni velika nesreča, ko pa smo ostali brez kruha! Doli Kramer!« Koliko ste dobili za to, ker ste pripeljali Bato?« ugovarjajo zlasti obrtniki in delavci.

»Za žalitev vas bom tožill« pravi dr. Kramer. Zaradi kričanja in zmede ni mogel več govoriti. G. Kramer je govoril le kakih 10 minut, medtem pa kričanje ni prenehalo.

Vsi govorniki so morali skrajšati svoje govore, ko niso mogli govoriti, ker so jih neprestano motili medklici večine prisotnih. G. Jevtić je sklenil shod prej, preden je bila izčrpana lista govornikov.

jadinovića menda ni manjši patriot in nacionalist kakor g. Živković?

Naj gospodje pri Sokolu te stvari malo premislijo, pa bodo lahko ugotovili, kako daleč se njihova imuniteta razteza in se tudi ne bodo več pritoževali nad »napadi katoliškega tiska«, ki niso nobeni napadi, ampak zelo skromna obramba.

„Jutro“ in nečedne naloge

V nedeljskem »Jutru« je nekdo priobčlil članek, v katerem piše, kakaj »Jutro« ne odgovarja »Slovenec«. Nekaj razlogov tega najnovejšega jutrovskega ravnanja naj kar navedemo. Takole pravi: »Zadnje dni se neprekinjeno zlija na naslov naprednih in nacionalnih institucij ploha psov in zmerjanja najhujše vrste... Razlog, kakaj »Slovenec« pisanju ne sledi zažuljen odgovor, je zelo preprost. Nimamo namreč človeka, ki bi lahko tekmoval z zmerjanjem, nimamo pa tudi človeka, ki bi hotel prevzeti tako nečedno nalogo... Naš način politične borbe je bil vedno dostojen... Naš ponos je v tem, da izpod peresa naših sotrudnikov se ni prišla prostaška psovka...«

Torej taka je cela stvar za pozabljive zajec! Kako pa je v resnici bilo takrat, ko se »Slovenec« niti ganiti ni smel in na najhujše laži zoper naše voditelje in zoper vse slovensko gibanje niti z besedico ni smel odgovorjati »Jutru!« Naj navedemo nekaj cvetk iz Jutrovega vrtiča, da bo svet vedel, kako fino in kavalirsko je glasilo skrahirane JNS pisalo o Slovencih in slovenskem narodnem gibanju pri tistih zloglasnih volitvah leta 1933. V številkah pred volitvami je nagromadenih toliko psov na račun slovenskega naroda in njegovih voditeljev, da je ta list od tistih mal izgubil vsako pravico, druge učiti kavalirstva, kaj šele se bahati, da še ni natisnil prostaške psovke! Le nekaj primerov!

V uvodniku od 30. septembra 1933, s čimer je list začel pravo kampanjo za volitve, že govori o »odstavljenih generalih in korporalnih, ki iz svoje zaslepljenosti in užaljenosti sabotirajo vse, kar more pospešiti konsolidacijo Jugoslavije...«

V številki od 3. oktobra prinaša članek »Odpor proti punktaškemu terorju«, v katerem pravi, da je »tem ljudem narod in domovina le na jeziku, da hočejo dati orožje v roke zunanjim sovražnikom proti lastni domovini. Ze samo to je dovolj, da se dvigne proti punktašem vse, kar hoče močno Jugoslavijo. Izvleki so najbolj strupeno in najbolj brezvestno orožje.«

»Punktaški listi so nezakoniti, ker je njihova mati nezakonita,« piše ta list nadalje v svoji naslednji številki od 4. oktobra.

Naslednji dan je bil priobčen izpod peresa kavalirskega sotrudnika članek, ki pravi: »Dokler sta pri nas spovednica in prižnica najučinkovitejši agitacijski torišči, toliko časa pri nas ne more biti govora o svobodnih volitvah...«

Nadaljnji članki »Jutra« so vedno hujši. Toda na vse in te take laži ter prave lopovščine, ki so prišle izpod peresa tega ali onega sotrudnika »Jutra« tiste dni, »Slovenec« niti z besedico ni mogel in ni smel odgovoriti, medtem ko se danes »Jutro« lahko po mili volji kresa s »Slovencem«, zaradi česar pa nimamo prav nič hudi. Samo hinavščine naj ne uganja, ker imamo na razpolago vse dokumente o tem in takem pisanju, kakršnega nam sedaj »Jutro« očita, ter še o marsičem drugem tudi! »Jutro« bi bolje storilo, ko bi s svojo polemiko bilo ponfžneše. In naj se zaveda, da ni dobro hoditi na svetlo sonce človeku, ki ima maslo na glavi. Ta list nima nobene pravice več nas učiti lepih manir. Kakor je iz navedenih citatov razvidno, je leta 1933 opravljalo hudo nečedno vlogo.

S španskih bojišč

Oviedo, 19. oktobra. AA. Posebni Havašov dopisnik poroča: V soboto zvečer ob 20.30 sta se v ulici Debrija, nedaleč od severne postaje, srečala in poljubila general Aranga, branilec Oviedo, in polkovnik Marlin Alonzo, ki je pripeljal čete, ki so osvobodile Oviedo. Tri mesece je bilo mesto oblegano. Topniško streljanje je uničilo mnogo arhitektonskih in umetniških vrednosti. Menijo, da je posadka Ovieda imela najmanj 1000 mrtvih in ranjenih. Častniki so bili skoraj vsi pobiti. V borbi je bilo ubitih pet višjih in 35 nižjih častnikov. V mestu je že pošel ves živčev. Hitro so poslali v mesto 40 tovornih avtomobilov živeža.

Burgos, 19. okt. o. Štab nacionalističnih čet v Salamanci poroča, da so beč danes zajeli oklopni vlak medriške vlade. Ujeli so ga tako, da so mu razbili progo, tako da se ni mogel več umakniti. V oklopnem vlakcu je bilo 50 mladenikov, ki so bili že popolnoma izčrpani.

London, 19. okt. c. V Londonu so precej razburjeni zaradi pisanja moskovske »Pravde« in moskovskih »Izvestij«, ki zelo napadajo delo odbora za nevmešavanje v španski državljanski vojni. Se neugodno je vplivala vest, da hoče španska vlada zahtevati, da ne se skliče izredno zasedanje Zveze narodov, če bi Rusija zapustila londonski odbor za nevmešavanje.

Na fronto proti komunizmu! Pastirsko pismo katoliških škofov Poljske

Poljski škofje zbrani na svoji vsakoletni konferenci na Jasni Gori so podpisali naslednji pastirski list, ki je prebran po vseh katoliških cerkvah poljske države:

»Zbrali smo se vsi škofje poljske države. Zbrali smo se na državnem koncilu. To je velik dogodek, kajti koncil poljskih škofov je prvi te vrste v obnovljeni Poljski. Zbrali smo se zaradi izrednih okoliščin, v katerih živimo, v trenutku, ko najstrašnejši požar piše na svetovno obzorja svoj krvavi: Mene tekel falez!«

Tudi za našo državo in za nas velja ta požar. Zanečila ga je zločinska roka in sedaj dere naprej v vse države, med vse narode, ter ogroža v prvi vrsti tiste, ki nimajo nobene moralne moči, da bi se branili. »Danes divja požar po Španiji. Zalostna je slava tistega rimskega vojaka, ki je na povelje svojih predstojnikov zagnal gorečo baklo v jeruzalemsko mesto, ki ga je potem pogoltnil nastali požar. Toda takrat je bil samo en vojak. Danes pa, koliko in koliko cerkva in božjih hramov je bilo vpepeljenih in koliko tisočev zločinskih rok je sodelovalo, da se pokorijo nememu povelju iz Moskve.«

Rimski cesar Neron je svoje dni prihijal kristjane na kole in jih polil s petrolejem ter požgal, da so goreli kot žive bakle in razsvetljevali njegove vrtove v zabavo povabljenih gostov. Celo pogani, ki so krščanstvo sovražili, so se takrat zgražali nad divjaštvom rimskega cesarja. Danes gorijo po vsej Španiji zopet žive Neronove bakle, ne samo na enem kraju, marveč na stoterih krajih. S čem v zgodovini naj primerjamo ta grozodejstva, ki prekašajo vse, kar je zgodovina napisala celo o najbolj barbarskih dobah človeštva.

In ta vojska koraka naprej tudi v druge države. Pomagajo jim pa v velikem številu držav oni, ki si sicer ne želijo komunističnega cesarstva pač pa s svojo malomarnostjo, bojazljivostjo in zločinsko popustljivostjo, s svojo mladenostjo do vere in s svojo breznačelnostjo ter tudi iz strahu nitišar ne ukrenemo, da bi se ta požar ustavil. Vsi so takorekoč v službi anarhije, čeravno izjavljajo, da so proti njej.

Kako velik nauk izvira iz teh dejstev tudi za nas!

Kajti lista komunistična propaganda, ki jo vodi ruska roka, se je že sprostila po naši deželi. Ni še sicer dosegla božjih hramov, ne meče še sicer duhovnikov na kresove. Toda tudi to bo prišlo, če ne bomo previdni in bojoviti. Komunistični agitator, vaju tega posla, seje sovraštvo do vere med ljudske množice, zastruplja srca in duše mladine, ki jo izrablja kot sredstvo za svoje krvave cilje. Ob tej propagandi se nam vsiljuje skoraj neopaženo tudi brezboštvo med naš narod. Kar naenkrat namreč beremo v kakšnem mladinskem listu člančič, ki je ves navdušen za Rusijo, drugič zopet čitamo pod podpisom kakšnega učenjaka vrstice, ki podpirajo komunistično brnenje na ulicah. Po vsej državi so začeli tudi že glasno govoriti o »ljudski fronti«, ki naj bi posnemala ruske in druge tuje modele in je tajno povezano s framasonstvom.

Če bi hoteli javno objaviti vse podrobnosti, ki so nam znane, bi našo javnost pretrese pogled na omrežje komunističnih celic, ki so že ustanovljene, ali ki se ustanovljajo po moskovskih načrtih. Ne samo, da napadajo cerkev, ampak tudi državo in

Doslej 90° občin v laboru JRZ

Z volilnimi izidi pretekle nedelje vred je sedaj izvoljenih na Slovenskem že 76 novih občinskih odborov. Od 76 občin, ki so doslej volile, jih je 68 v laboru JRZ, kar pomeni, da je skoro 90 odstotkov občin izreklo svojo voljo, da hočejo »politiko« slovenskega voditelja dr. Korošca. Vsi nasprotniki skupaj so dobili komaj 10 odstotkov občin, med katerimi pa ni nobene, katere bi si bila upala izjaviti, da je za JNS! Tako klavno, kakor je pri nas končala stranka JNS, ki je še pred kratkim z nasiljem strahovala slovenske ljudi, še ni nikdar izgnila kak politična stranka.

V občine JRZ so prišli novi ljudje, možje zaupanja slovenskega ljudstva. Začelo se bo novo in veselo narodno in gospodarsko delo, katero naj pripomore, da se čimprej uresniči vse slovenske narodne želje in zahteve! V tem smislu naj prihodnje nedeljo še ostale občine izrečejo svojo voljo, s čimer bo dejansko ustvarjena slovenska narodna skupnost in s tem ustvarjena podlaga za popolno izvajanje slovenskega in ljudskega programa!

Občinske volitve v Savski banovini

Zagreb, 19. oktobra. b. Včeraj so bile občinske volitve v 76 občinah savske banovine. Zanimanje za volitve je bilo mnogo večje, kakor pri prejšnjih. V okraju Prelog in nekaterih drugih mestih se je pojavila tudi lista bivših pristajev dr. Baričevića, ki so nastopili kot nevtranci. Vse te liste pa so dobile neznatno večino glasov, kajti povsod je zmagała HSS.

Belgrajske vesti

Belgrad, 19. oktobra. AA. Na svoji včerajšnji seji je poslanski klub JRZ sklenil sprejeti kot člana poslance dr. Marka Kožulja, Franjo Markića, Boro Djurića in dr. Dragana Damića. (Iz predsedstva kluba JRZ od 19. oktobra 1936.)

Belgrad, 19. oktobra. AA. Dne 4. in 5. novembra bo v Dubrovniku kongres vseh obrtnih zbornic, obrtnih organizacij in obrtnih odsekov posameznih zbornic. Govorilo se bo o obrtniških dolgovih in obrtniškem socialnem zavarovanju.

Spremembe carinske tarife

Belgrad, 19. oktobra. AA. Ministrski svet je na svoji seji 16. t. m. na osnovi čl. 15 zakonskega predloga o splošni carinski tarifi in čl. 98 finančnega zakona za 1936-37 izdal tale odlok:

1. Spremeni se točka 5 pripombe za št. 271 uvozne carinske tarife takole: kemikalije iz št. 196 do vrste 235 in olje iz št. 256 točka 2, glede katerega se z izkazilom trgovinskega ministrstva dokaže, da se ne izdeluje doma, in z izkazilom gozdnega ministrstva, da jih uvažajo rudarsko-industrijsko podjetje v svrhu koncentracije zdrobljene rude ali zaradi izločitve kovin iz rude, so proste carine pod pogoji, ki jih predpiše finančni minister.

2. Točka 6 splošnih pripomb k 15. delu uvozne carinske tarife. Za drugim odstavkom pride nov tretji odstavek: Novi material in nova žica za gradnjo žičnih železnic, po poreklu iz pogodbenih držav, za katere se z izkazilom ministrstva za trgovino in industrijo dokaže, da se ne izdeluje doma in z izkazilom gozdnega ministrstva, da jih uvažajo rudarska podjetja, za svoje potrebe, je prost carine pod pogoji, ki jih predpiše finančni minister.

3. Spremeni se točka 9 splošnih pripomb k 15. delu uvozne carinske tarife: železo iz št. 536 točki 3 in 3a, plošče, palice iz navadne kovine, valji, cev in deli cevi iz navadne kovine, po poreklu iz pogodbenih držav, glede katerih se z izkazilom trgovinskega ministrstva dokaže, da se ne izdeluje doma v zadostni količini ali v potrebni kakovosti, in da jih uvažajo industrija, ki se bavi z izdelavo strojev, parnih kotlov, industrijskih aparatov, industrijskih stiskalnic, strelnega orožja, strelnih obrambnih priprav, vagonov, vagonetov, derezij, avtomobilov, motornih koles, biciklov, plugov, kos, srpov, žag in vil, so prosti carine pod pogoji, ki jih predpiše finančni minister.

4. Ta odlok stopi v veljavo, ko ga priobčijo službene novine.

Belgrad, 19. oktobra. AA. Z veljavnostjo od 1. novembra 1936 se izpremeni dosedanja ugodnost za izvoz železne rude, določena v poziciji 321-1 v toliko, da bo ta ugodnost veljala z vrnitvijo vozni-ke, če se v roku, ko bo ta ugodnost veljala, oziroma od 1. novembra t. l. do 30. junija 1937 izvozi iz naše države 60.000 ton železne rude.

Dunjska vremenska napoved: Oblačno s padavinami, sicer mirno in toplo.

Zagrebska vremenska napoved: Pričakovati je poslabšanja vremena, zlasti v sever. krajih države.

Volitve l. 1933 in volitve l. 1936

Ob letošnjih občinskih volitvah je prav, da se spomnimo na čase pred tremi leti, ko so se takratne občinske volitve dne 15. oktobra vršile pod čisto drugačnimi okolnostmi, čeprav so bili v veljavni isti zakoni kakor danes. Kaj vse so morali prestati naši zavedni volivci, ki niso hoteli kloniti pred JNS-arsko komando! Naši ljudje niso smeli prirajati niti sestankov, na katerih bi sestavili kandidatno listo za občinske volitve. Skrivati so se morali po gozdovih, da so tam skrivaj sestavili listo. Kakor hitro so pristišli JNS zvohalci, da se vrši skrivni sestanek naših ljudi, so takoj naglasi orožnike, da so naše ljudi razgnali. Sledile so seveda ostre kazni. Na tisoče dinarjev globe so morali plačati naši ljudje (Samo kamniški okraj nad 150.000 Din), družinam so iztrgali očete, sinove in brate ter jih kakor največje zločince tirali v zapore ali pa v konfinacijo. Gostilničarjem, ki so ostali značajni, so skrajšali policijsko uro ali jim celo zaprli gostilno. Kar deževalo je okoliščin, v katerih je takratni režim grozil javnim in zasebnim nameščencem ter delavcem, da bodo odpušteni, če ne bodo volili kandidatov JNS. Kakor težka mora je ležal nad našim slovenskim ljudstvom režim JNS s svojimi grozotami. Koliko so pretrpeli naši ljudje od takratnih oblastnikov, čeprav so jih s svojimi davki sami plačevali, ve le Bog.

»Slovenec« in drugi naši listi so bili podvrženi izredno strogi cenzuri. Državni cenzorji, ki so se itak morali ravnati po navodilih JNS-arskih močnejšev, jim niso bili dovolj strogi. Bila je sestavljena posebna cenzurna komisija za »Slovenca«, ki je cenzurirala vseprek, prizanesla ni niti čisto nedolžnim poročilom, če se je kdo ponesrečil ali če je kje pogorela hiša, celo nad inersatno stran in nad tržna poročila so se spravili. Doseči so hoteli, da bi »Slovenec« ne mogel iziti ali vsaj ne o pravem času, da bi tako zamudil vlake, s katerimi ga razpošiljamo. Štajerske vlake smo zaradi tega redno zamudili in tako so naši štajerski narodniki prejeli »Slovenca« vedno dan kasneje. Da bi temu odpravili, smo pomoči z avtomobilom peljali »Slovenca« v Celje in Maribor. Prvič je šlo v redu. Seveda so za to zvedeli JNS-arski teroristi in sklenili so na vsak način preprečiti. Drugič je naš avtomobil »Slovenec« zjutraj ob tritrti na 4 srečno privozil do Celja. Na mestni meji ga pa nenadoma ustavi policijski stražnik, aretirava avtomobil-šoferja in urednika, ki je spremljal šoferja. Stražnik je stopil na avtomobil in odpeljati so se morali na policijo, tam zapeljati avtomobil na dvorišče, za šoferja in urednika pa

se je začelo strogo izpraševanje, kakor da bi vozila vtihovaljeno orožje, ne pa cenzuriranega »Slovenca«. Nato so obema milostno dovolili, da se smeta v mrzli jesenski noči svobodno sprehajati po Celju, avtomobil pa je ostal v zaporu. Ob pol 8 zjutraj je prišel poveljnik policije in po dolgih prerekanjih ter telefoniranju z ljubljansko policijo sta urednik in šofer z avtomobilom in »Slovenec« smela ob 8 zjutraj odpotovati naprej proti Mariboru. Na poti med Celjem in Mariborom so orožniki še petkrat ustavili avtomobil...

Kako je bilo na dan volitev, nam je tudi še dobro v spominu. Predstavniki naših list niso pustili na volišče ali pa so jih postavili v kakšen kot, da niso mogli videti, kako se volitve »delajo«. Celo fizično roževence, na katere so skušali šteti glasove, so jim »demokratski« in »nacionalni« funkcionarji zaplenili. Veliko predstavnikov in celo nosilcev naših list so kratkoma na dan volitev pozapirali, da so čisto med seboj lahko nemoteno dali priliko voliti tudi mrličem in da so lahko v seznam svojih volivcev napisali na tisoče naših volivcev, ki sploh niso prišli volit. Z nečutenim terorjem in grožnjami so silili ljudi na volišče, da oddajo svoj glas za JNS. Upravno sodišče v Celju je moralo v svojih razsodbah glede pritožb proti volitvam ugotoviti, da so se na nešteti kraji volitve vršile na protizakonit način, da se je vsevpriek sleparilo in je veliko število občinskih volitev razveljavilo.

V kakšnem znamenju se vrše letošnje občinske volitve, ne bomo pisali. Vsi ljudje lahko na lastne oči vidijo, da o kakem terorju ali nasilstvih ni niti govora. Vse stranke in skupine so lahko nemoteno sestavile kandidatne liste, se lahko sestajajo na sestankih in shodih, če jih le zakonito prijavijo, svobodno lahko agitirajo za svoje kandidate in se sploh v vsakem oziru lahko svobodno gibljejo. Po skrajšanju JNS vsa ta svoboda nič ne pomaga. Doslej so bile volitve v 76 občinah in od vseh teh občin ni dobila JNS niti ene. Tudi ostalim našim nasprotnikom se ne godi dosti boljše. Čeprav so se združili vsi skupaj in sprejeli med se tudi ostanke JNS, so doslej dobili vsega skupaj samo osem občin, medtem ko je JRZ zmagala v 68 občinah. In tako bo tudi prihodnje nedeljo, ko bodo volitve v 220 slovenskih občinah. Slovenski volivci niso pozabili leta 1933 in njegovih strahot, zato se bodo prihodnje nedeljo za vse prestano trpljenje maščevali s tem, da bodo vsi kot en moč glasovali samo za kandidatne liste JRZ.

Minister dr. Krek na shodu v Sevnici

Sevnica, 19. oktobra.

V nedeljo, dne 18. oktobra t. m. takoj po prvem sv. opravilo se je vršil v Sevnici volilni shod, na katerem je govoril g. min. dr. Krek.

Vkljub močni protigagitaciji JNS-arske klike so volilci napolnili obširno dvorišče »Slomškovega doma« skoro do zadnjega kotička ter prav zvesto poslušali govornika, min. Kreka, ki je v poldrugurnem temeljitom govoru obrazložil pomen stranke JRZ, njeno delovanje za blagor ljudstva in pravega države ter primerjal to delovanje z delovanjem propadajočega JNS, ki ni bila vsvarjena iz volje ljudstva temveč od ljudi, ki v ljudstvu niso vkoreninjeni, vsled česar je njih tvorba tudi obsojena na smrt. — Kar so JNS-arske klike podirale in rušile 6 dolgih let, ko so ubile v ljudstvu vsako vero v zakonitost in pravico ter ustvarile s svojim razdiralnim delom skrajno nezaupnost med ljudmi, to mora sedaj vladajoča stranka popravljati, kar pa ni lahko delo in je treba časa, da se ljudje zopet znajdejo. Ukrepe, ki jih je naredila sedanja vlada na gospodarskem polju, so gotovo take narave, da lahko ljudstvo zre z zaupanjem v njeno delo. Poslušalci so govornika ponovno prekinjali z

zviki odobravanja.

Za g. min. Krekom je povzel besedo dr. Jesenko, ki je zborovanje vodil, ter je kot nositelj liste JRZ za Sevnico volilec pojasnil, da je kr. banska uprava razrešila dosedanje obč. upravo radi raznih nepravilnosti in da prevzame posle na občini začasna uprava. — Obratunal je z raznimi agitatorji, ki trosijo med volilce razne debele laži, da bi na ta način še enkrat ujele na svoje JNS-arske in potofske limanice poštene slovenske volilce. Zborovalci so z navdušenjem sprejeli predloge dr. Jesenka, da odpošle udanostne izjave Nj. kr. Vis. knezu Pavlu, ter udanostne pozdrave g. min. preds. dr. Stojadinoviču in voditelju Slovencev g. notranjemu min. dr. Korošču, — nakar je bil shod zaključen.

Nasprotniki so se pripravljali že par dni, da bi shod motili ali celo preprečili. Ko so pa videli pred seboj tako veliko množico zborovalcev, so pa lepo poslušali tudi zanje podučna izvajanja, ne da bi si bil upal kateri od njih črhiti besedico.

Velikanska večina zborovalcev se je danes odločila, da bo strnjeno volilo listo JRZ, katere nosilec je g. dr. Jesenko.

Trdnjava mačkovstva podrta!

V nedeljo so bile volitve v 7 občinah okraja Šmarje pri Jelšah, ki je slovel za najbolj mačkovski okraj na Slovenskem. Toda nedeljske volitve v tem okraju so pokazale, da se tudi slovensko ljudstvo, ki prebiva v tem slovenskem okraju, trdno zaveda, da pripada k slovenski narodni skupnosti.

V vseh sedmih občinah je bilo 2882 vpisanih volivcev, izmed katerih se je volitev udeležilo 1888, torej več kakor 65%. Liste JRZ so v vseh sedmih občinah dobile 1393 glasov, torej skoro 74%, medtem ko so združeni nasprotniki: mačkovci, JNS-arski in vsa pisana družba drugih priveskov dobili le 495 glasov, kar pomeni le 24% vseh oddanih glasov.

V občini Slivnica je od 751 volilnih upravičencev volilo 411 volivcev ali 55 odstotkov. Lista JRZ z nosilcem g. Josipom Jagodincem na čelu je dobila 312 glasov in 17 odbornikov, opozicijska lista g. Franca Mastneka pa 99 glasov in 1 odbornika.

V občini Kostrivnica je od 377 volilnih upravičencev glasovalo 193 ali 51,5 odstotka. Vložena je bila samo lista JRZ z g. Alojzijem Butom, ki je dobila vseh 18 odbornikov.

Sv. Peter na Medvedjem selu. Volilnih upravičencev 277, oddanih glasov 213. Volivna udeležba 76,25%. Lista JRZ z nosilcem g. Simonom Debeljakom na čelu je prejela 172 glasov in 17 odbornikov, opozicijska lista z nosilcem g. Janezom Tverlinom 41 glasov in 1 odbornika.

Zibika. Volilnih upravičencev 381, glasovalo je 301 (79%). Lista JRZ z nosilcem g. Rokom Planinškom je dobila 154 glasov in 15 odbornikov, združena opozicija z nosilcem Josipom Gobecom pa 147 glasov in 3 odbornike.

Zusem. Volilnih upravičencev 318, glasovalo je 228 (75%). Vloženi sta bili dve listi JRZ. Prva lista, uradna JRZ, z nosilcem Antonom Peničem 156 glasov in 16 odbornikov, druga lista JRZ z nosilcem Francetom Drobnetom 72 glasov in dva odbornika.

Sv. Stefan. Volilnih upravičencev 299, glasovalo je 192 (64%). Vloženi sta bili dve listi JRZ. Prva lista, uradna JRZ, z nosilcem Karlom Pungarskom 122 glasov in 16 odbornikov, druga lista JRZ z nosilcem Jožetom Bračkom 70 glasov in dva odbornika.

Pristava. Od 479 volilnih upravičencev je glasovalo 350 volivcev ali 73%. Za listo JRZ z nosilcem g. Jožetom Debeljakom na čelu je glasovalo 142 volivcev, za mačkovsko opozicijsko listo 208. Lista JRZ je dobila dva odbornika, opozicijska lista pa 16 odbornikov.

Ta uspeh JRZ v šmarnskem okraju je velik dogodek, ki nam že vnaprej daje nekako merilo, kako se bodo izvršile volitve prihodnje nedelje. Danes ni nobenega dvoma več, da bo JRZ na Slovenskem dobila ogromno večino. Če pomislimo, kaj je mačkovski voditelj dr. Dobovšek v tem okraju počel, kako se je samemu sebi zdel kar nepremagljiv, moramo reči, da je zdravi naravni

Z revolverjem in nožem nad naše volivce

Iz Mirne nam poročajo: Volivna borba je pri nas v polnem teku in dosega že višek. Nasprotniki — umirajoči JNS-arski, polovci in Orjunci, ki so si prisvojili lepo doneči naziv »gospodarska lista«, delajo s polno paro, da bi lahko še nadalje negospodarsko upravljali občino. Pri svoji agitaciji se poslužujejo raznih trikov in laži, dobrodošla so jim celo osebnostna očitja, ki sploh nimajo nikake zveze z volitvami. Ko uvidevajo, da bodo popolnoma propadli, uporabljajo v svoji ogorčenosti nekdane orjunske-batinske metode. Dasiravno jim je na jeziku vedno ljubezen do bližnjega, so 11. t. m. dejansko napadli nekega našega agilnega člana in nekdo izmed njih ga je obdelal celo z nožem in mu pretil z revolverjem. V resnici lep in kulturni čim! Vzamejo pa naj na znanje, da je doba orjunske pretepaške metode minila! S svojimi nesramnimi in prostaškimi dejanji so se pač pokazali v svoji pravi luči, tako da jih danes žigosajo lastni pristaši. Naši možje in fantje dobro vedo, da je treba že enkrat streti to samolastno, orjunsko postopanje.

Imena kandidatov na listi JRZ z nosilcem g. Kačičem dajejo zadostno jamstvo za pošteno, vestno in nepristransko gospodarstvo na občini. Kačič je kmetski sin in dober gospodar in ni nobena mešanica gostilničarja, mesarja, tovarnarja itd. Dasiravno bodo naši možje prevzeli povsem zavoženo občinsko gospodarstvo, smo prepričani, da bodo sčasoma dosegli znižanje 120% občinske določke, ki jo je povzročila današnja gospodarska lista. Če bi tem »dobrim« gospodarjem še nadalje pustili vaje v rokah, bi nam pri prihodnjem občinskem proračunu diktirali že 200 ali več odstotno določko.

V nedeljo, 18. t. m. se je v Mirni vršilo javno zborovanje, ki je dobro in zadovoljivo uspešno. Nasprotniki so dobili par dobrih in poštenih lekcij, ki jih bodo še dolgo pominili. Poglavitno lekcijo pa jim bomo dali 25. t. m., ko jim bomo prekržili njihove nečestne račune in odvzeli priliko, da bi še nadalje varali naše poštene ljudi. Zato,

je označilo se bolj izpopolnjenega Odola, čigar antiseptični učinki so izredno zvišani. Bakteriološki in kemični poskusi so znanstveno dokazali, da Odol uničuje bakterije.

Napredna dolenska metropola umrla

Novo mesto, 19. oktobra.

Tista stranka, ki je bila do tega časa edini gospodar v Novem mestu in tisti mogotci, ki niso pred leti niti tega dovolili, da bi se na glavnem trgu v Novem mestu vršil katoliški shod, tisti mogotci naprednjaki, ki so se še pred tremi tedni trkali na prsa, da Novo mesto ostane v njihovih rokah na vekov veke, tisti so danes pokopani. Za blazjoče občinske volitve niso imeli v sebi toliko moč, da bi postavili kandidatno listo. Na pomoč pa jim niso hoteli priskočiti niti komunisti, katerim so ponujali 6 odborniških mest. Na pomoč jim niso hoteli priskočiti razni državni uslužbeni, katerim so zagotovili, da mora Novo mesto ostati

napredno za večno. Tisti mogotci, s katerimi so šli svoje dni obrtniki in trgovci v Novem mestu čez drn in strn, so mrtvi. Kje je sedaj tista moč, ki je bila nekdanj, da klerikalec v Novem mestu še na glas kihni ni smel, če mu tega ni dovolilo naprednjaško Novo mesto?

Za volitve, ki bodo v nedeljo, dne 25. t. m., je sestavljena in potrjena samo kandidatna lista JRZ z nosilec zdravnikom dr. Polenskom Marjanom. Ni torej neutemeljena trditev, ki smo jo postavili kot naslov, da je napredna dolenska metropola umrla. Na dan pa prihaja in bo živela ter krepko delala za pravice dolenske metropole nova generacija, ki svetovno-nazorno misli drugače, kakor je mislila naprednjakarska klika.

Bežigrajska gimnazija odprta

Ljubljana, 19. oktobra.

Redek prosvetni praznik je doživela včeraj Ljubljana. Po dolgih desetletjih je bilo v našem mestu odprto zopet novo srednješolsko po-

Kuno Hočevar, ravnatelj III. državne realne gimnazije

Inž. Emil Navinšek projektant in vodja gradbe gimnazije

slopie, na katerega mora biti vsa Slovenija ponosna, saj enakega srednješolskega zavoda ni sedaj v vsej Jugoslaviji. Novo zagrebško gimnazijsko poslopje je sicer večje, ker sta v njem nastanjena dva gimnazijska zavoda, še daleč pa ni tako moderno, kakor je pravkar odprto in blagoslovljeno poslopje III. drž. realne gimnazije v Ljubljani, zgrajeno na nekdanjih pekovskihih nivalah v lepo razvijajočem se svetokulskem okraju. Novo gimnazijo je projektiral in gradnjo vodil po najboljših modernih načelih inž. Emil Navinšek, arhitekt banske uprave. Stavbna dela je opravila

tvrdka Emil Tomažič, sodelovalo pa je nad 20 domačih obrtnikov. Tako je bilo zgrajeno za Bežigradom prekrasno svelo in zračno poslopje, katerega so se mladina in tudi vzgojitelji veselili že med gradnjo. Opis novega poslopja smo pred tedni že priobčili, obsežno poročilo o včerajšnji slovesnosti pa je priobčil včerajšnji »Ponedeljski Slovenec«. Slavnosti so se udeležili mnogi odličniki, starši, mladina zavoda in drugo občinstvo. V cerkvi sv. Cirila in Metoda je daroval škof dr. Rožman slovesno službo božjo, nakar se je razvil do novega poslopja sprevod pod vodstvom godbe »Sloge«. Med drugimi so se slavnosti udeležili: ban dr. Natlačen, škof dr. Rožman s kanonikom dr. Opeko in dr. Zerjavom, rektor univerze dr. Samec, poveljnik 16. top. polka polkovnik Lukanc, zastopnika mestne občine insp. Vester in dr. Mole, predsednik profesorjskega društva prof. Grafenauer, direktorji vseh ljubljanskih srednjih šol, več duhovščine ter razni drugi odličniki.

Slavnostni govor je imel ban dr. Natlačen. (Govor je v celoti priobčen v »Pon. Slovencu«.)

Krasen govor je imel nato ravnatelj III. drž. realne gimnazije g. Kuno Hočevar, ki je očrtal vzor idealne mladine, do katere je treba najti duševni ključ po Slomškovem geslu: »Sveta vera vam bodi luč, materna beseda ključ do zveličanske omike.«

Škof dr. Rožman je nato blagoslovil poslopje in vse njegove prostore.

Novo gimnazijsko poslopje dela čast slovenskemu narodu, ki se ni ustrašil velikih stroškov za to prekrasno zgradbo. Vse priznanje pa mora veljati g. banu dr. Natlačen in banovni, ki sta dovolila znesek 8 in pol milijona dinarjev za ta prekrasni dom omike in slovenske mladine.

Danes premiera!

PAUL KEMP

Sodelujejo Michael Bohnen - Suzi Lanner - Adele Sandrock - Hilda Hildebrandt H. Junkermann

KRALJEV UJETNIK

Neprilike človeka, ki je trdil, da zna delati zlato, v zabavni veseloligri razkošja in dovtipov

Premiera danes v KINO UNIONU!

Mednarodni voditelji tuiškega prometa v Ljubljani

Nenavaden obisk je imela včeraj Slovenija in Ljubljana. Dospelo je namreč v Slovenijo čez avstrijsko mejo 15 ravnateljev in lastnikov tuijsko-prometnih ustanov, ki nameravajo sedaj napraviti turnejo po vsej Jugoslaviji z namenom, da si ogledajo našo državo in važne tuijsko-prometne kraje, s katerimi so že imeli stike, oziroma nameravajo se usmeriti dotok tuicev iz svojih dežel v naše kraje. V nedeljo zvečer so dospeli na Bled, kjer so bili pogosteni, nakar pa so se z avtom »Jadrans-Ekspres« iz Zagreba odpeljali proti Ljubljani. Med gosti so ravnatelji povalnih ustanov iz Berlina in sicer med temi tudi zastopnika velikih založb in potovalnih pisarn »Scherl« in »Hillstein«, dalje ravnatelj iz Osla, glavnega mesta Norveške, iz Monakovega, zastopnik potovalne družbe Rockards iz Londona, dalje ravnatelj in lastnik sličnih ustanov iz Bruxellesa, iz Kölna ob Reni, z Dunaja, iz Haaga, glavnega mesta Nizozemske, iz Kjöbenhavna, glavnega mesta Danske, iz Chemnitza na Saškem, iz Zürichu itd. So to sami voditelji in organizatorji mednarodnih potovanj v svojih državah ter je njihov obisk pomemben, ker bodo spoznali našo državo in njene tuijsko-prometne zanimivosti. V Ljubljani jih je sprejel dr. Zveze

za tuijski promet dr. Ciril Žižek. Skupno kosilo so imeli pri Slamiču, kjer jim je dr. Žižek izrekel napitnico z upanjem, da bodo odnesli iz naše države najboljše vise, zahvalil pa se mu je v francoski g. Geurts iz Bruxellesa, poudarjajoč, da so presenečeni nad lepoto, zanimivostmi in gostoljubnostjo jugoslavije. Nato so si gostje ogledali mesto. Na magistratu jih je pozdravil ter jim razkazal poslopje načelnik dr. Brilej, ki je tudi vsakemu izročil lepo propagandno brošuro o Ljubljani. Gostje odpočujajo iz Ljubljane v Karlovec, nato pa v Zagreb, na Plivčika jezera, v Bosno, v Bosanski Petrovac, na jezero Plive, v Jajce, Travnik, Kiseljak, Sarajevo, Jablecno, Mostar, Trebinje, v Crno goro, Cetinje, Kotor, Ercegovno, v Dubrovnik, na Korčulo, Hvar, v Split in v Trogir, kjer se 29. t. m. razidejo ter odpočujajo celoma po ladji do Trsta, deloma pa po železnici vsak v svojo domovino. Goste vodi po jugoslaviji g. Ovido Bach, direktor Centerreklame v Zagrebu. Njihovo potovanje pa organizira »Jadrans-Ekspres« v Zagrebu. Vsihi teh gostov v Sloveniji so izredno ugodni ter je upati, da bodo v prihodnji letni sezoni dirigirali iz svojih pisarn več tuijskega prometa iz svojih držav v jugoslavijo.

Potres v Sloveniji

Ljubljana, 19. oktobra.

Včeraj je »Ponedeljski Slovenec« poročal v potresnem sunku, ki je bil v nedeljo ob 4.10. Prebivalci Ljubljane so čutili močan sunk, ki je prihajal od vzhoda proti zahodu ter trajal 4—5 sekund. Seizmografi ljubljanskega observatorija so zabeležili središče potresa kakšnih 100 km proti zahodu. V Ljubljani so prebivalci čutili potres kot močno trenenje sten, pohištva, oken in drugega stekla. Škode potres ni napravil. — Podobna poročila smo prejeli iz Kamnika, iz St. Vidu nad Ljubljano. Iz Smartina v Tuhinju nam poročajo, da so potres občutili ob 4.11. Potresni sunk je prišel s severovzhoda ter je trajal le nekaj se-

možje in fantje, v nedeljo, 25. oktobra, vsi na volišče kot en moč, pokažite, da ste res pravi Slovenci in volitve v resnici gospodarsko listo JRZ Kašiča Ivana!

kund. Sunk je bil vertikalne narave. Okna in vrata so zašklopotala in se več sekund niso umirila. Iz Gorje na Gorenjskem nam poročajo, da so potres občutili ob 4.10 ter da je trajal 4 sekunde. Po nekaterih hišah je odpadel omet. Danes, v ponedeljek zjutraj pa so čuli med poldrugo in polčetrtlo uro zjutraj podzemsko bobnenje. Iz Tunje nam poročajo, da so potres čutili v nedeljo ob 4.11 ter da je trajal kakih 5 sekund. Potres je bil tako močan, da so vrata zaškripala.

— Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati, pa trpe vsled tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združeni s pomanjkanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno 1 čaša »Franz-Josefove« grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden greste k počitku.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Drobne novice

Koledar

Torek, 20. oktobra: Janez Kancijan, spoznavalec; Felician, mučenec.

Novi grobovi

† V Mengšu je 19. t. m. umrla po dolgem trpljenju vzorna učiteljica gđ. Tinka Kelblova. Službovala je v Srbiji, Prekmurju in nazadnje na narodni šoli v Sp. Šiški, Ljubljana. N. p. v m.!

† V Kragujevcu, kjer je služil pri vojaki, je v bolnišnici po težki operaciji umrl 22letni kamniški športnik Jože Pavlič, najmlajši sin uglednega posestnika g. Pavliča na Zapricah. Pokojni je bil priden in dober mladenič ter eden najboljših kamniških nogometašev. Naj počiva v miru! Zaljubljenim naša iskrena sožalje!

Osebnosti

— Diplomiral je včeraj na juridični fakulteti ljubljanskega vseh učitelja g. Jože Cencič iz Ljubljane. Iskreno čestitamo!

— Odvetnik g. Vladimir Kukovec je vpisan v imenik odvetnikov s sedežem v Mariboru, Asekandrova cesta 20.

— Dve poroki v Bistrici. Prihujljena oskrbnica koč na Kamniškem sedlu Marička Erjavkova je v nedeljo v Marijini kapelici v Kamniški Bistrici sklenila zakonsko zvezo s Tonetom Gradšnikom iz Strani. Maričkin brat Peter, član znanjevalne četvorice bratov Erjavkov pa je vzel za ženo Angelo Cimbasovo, hčerko posestnika iz Bistrice. — Obilo božjega blagoslova!

— Poroka. Na Brezjah eta se dne 19. oktobra t. l. poročila Miklavžin Anton iz Vrblja, obč. tajnik v Vel. Pirečici, ter Marija Plaskanova, hči posestnika iz Orle vasi. Poročil ju je ženovar stric g. Reher Jože, župnik v Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji. Bilo srečno!

— 50letnico svojega rojstva praznuje danes v krogu svoje družine g. Schweiger Anton, vestni in marljivi uslužbenec kraljevske banske uprave v Ljubljani. Ves čas svojega službovanja, tako ob začetku pri deželnem odboru kakor do sedaj pri kralji. banski upravi se je g. Schweiger izkazal vedno vzornega in poštenega uslužbenca, ki se danes uživa zaupanje svojih predstojnikov. Se na mnoga leta mu kličejo njegovi prijatelji in znanci!

Blago za

damske plašče! Največja in najlepša izbira in najsolidnejše cene!

A. Žlender

Ljubljana - Mestni trg 22

Vas postreže najbolje!

— Razrešitev župana občine Rakek. Zaradi nerednosti v poslovanju občine je kr. banska uprava razrešila predsednika občine Rakek, Francja Tavčarja in več občinskih odbornikov, med njimi tudi Gnezdo Antona na Ucu, Udoviča Alojzija v Slovcih in Medica Antona v Ivanjem selu kot člane uprave.

— II. evharistični kongres za Jugoslavijo v Ljubljani 1935 (velika knjiga). Dne 15. oktobra je potekel rok za naročila po znižani ceni (130 Din v platnu in 150 Din v polusnju). Ker pa prihajajo pritožbe, da so mnogi prepozno izvedeli za ta rok, sporočamo, da je za gornjo ceno možno knjigo naročiti v Misijski tiskarni (p. Domžale) do 15. novembra 1936. Po tem dnevu stane knjiga 160 Din, oziroma 190 Din in poština. Mala (ljudska) izdaja knjige je tudi že izšla in stane 15 Din. — Misijska tiskarna.

— Zasopniki združenih društev železniških upokojencev Subotice, Zagreba, Sarajeva in Ljubljane so odpoštovali v Belgrad, da ponovno na merodajnih mestih nastopijo za koristi upokojencev, provizionistov, miloščinarjev, rentnikov in vdov. Obenem sporočamo, da imajo vsi gori imenovani in njihovi rodbinski člani do 60 km neomejeno rezijsko vožnjo, čez 60 km dosedanje rezijsko vožnjo z vložkom in tri proste vozovnice. Iste vozne ugodnosti imajo tudi na rečni plovbi in na kaznice za kurivo. — Za društvo železniških upokojencev v Ljubljani: Salamon.

— Slovenski pravopis. Priredila dr. Breznik in dr. Ramovš, izdalo in založilo Znanstveno društvo univerze v Ljubljani — naklada pri Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani 1935. Obsega: a) Najbolj navadne kratice; b) navodila in pravila; c) o rabi velikih in malih črk; d) o pisavi in sklanji tujih lastnih imen; e) o razlagovanju; f) o pisavi sestavljenih besed; g) o rabi naglasnih znamenj; h) ločila in konečno — Pravopisni slovar. Ima 300 strani, cena vezani knjigi 60 Din, po pošti v etuiju 64 dinarjev. Tako smo dobili Slovenci svoj pravopis sodobnega slovenskega jezika, katerega smo precej pogrešali. Sprčo svojega uradnega značaja (saj ga je izdalo Znanstveno društvo, predhodnik naše Akademije) je Breznik-Ramovšev Slovenski pravopis najznamenitejši slovenski del, kar jih je izšlo v zadnjem času. Zato priporočamo.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 17. t. m. je objavljena »Uredba o posebnih pogodbah med upravami pošte, telegrafa in telefona kraljevine Jugoslavije in Romunije in republike Češkoslovaške o sodelovanju v področju pošte in telekomunikacij«, dalje »Odločba o podaljšanju roka za pridobivanje pravic, ukoriščiteljne vode sile«, »Odločba — tolmačenje odredbe št. 8700-11, glede organizacije finančne uprave«, »Odločba o dovolitvi za prekoračitev kontingentov tvornicam spirita«, »Dopolnitev odločbe glede potrdil za blago iz Argentine«, »Telefonski promet: nove proge za Avstrijo«, »Dopolnitev v veliki mednarodni telegrafski tarifi«, »Naredba o privezovanju psov v 500 metriskem pasu ob državni meji«, »Razglas glede pobiranja občinskih davščin v občini Bloke v logaškem okraju«.

— Vlom. V trgovino Jezovnik v Vel. Pirečici št. 6, je bilo v noči od petka na soboto vlomljeno skozi okno, kjer je vlomilec izruval železno omrežje. Tat je odnesel denarja okrog 5000 Din ter nekaj srajc.

— »Ljudskega odra« drugi zvezek obsega 36 strani in se je zato v tiskarni nekoliko zakasnil. Ta zvezek prinaša za božični čas skoraj same igre in prizore. Tako imamo lepo zbornico adventno proslavo, dve igri za Miklavžovo (eno za otroke,

drugo za odrasle), igro za osmi december (ena najlepših Brochetjevih igrice). »Naša Ljuba Gospa in Strelec«, dve moški in ena ženska vloga, pol ure) ter še proslavo za ta praznik poleg navodil in podatkov za igranje v tem času. — Za naslednji tretji zvezek se pripravlja papeževa proslava, še ena božična proslava in razprava o koledovanju; v ostalem pa bo vsak zvezek posebej veselil igri. — Danes je »Ljudski oder« s svojimi navodili, teksti proslav in iger ter strokovnimi članki neizogibno potreben vsakemu našemu odru, igralcu in igralici, prav posebno pa vsakemu režiserju. Sam velja letno 40 Din (najmanj 10 izvodov na skupni naslov po 30 Din), s štirimi igrami vred pa samo 60 Din. Izdaja ga »Založba ljudskih igrice«, Ljubljana, Zarnikova 16.

— Dobra v vsej svoji jesenski krasoti Vas kliče. Centralna kurjava, topla tekoča voda v sobah itd.

— Za umevanje naše domače in svetovne omike priporočamo naslednja izvirna dela: Fr. Stelč — Oris zgodovine umetnosti pri Slovencih, Izidor Cankar — Uvod v umevanje likovne umetnosti, Stanko Vurnik — Uvod v glasbo, Jak Klemenca — Uvod v literarno vedo. Vse knjige se dobe po izredno znižani ceni pri Novi založbi v Ljubljani, Kongresni trg.

Ljubljana

— Posvetovalnica »Krščanske šole« v šolskih in vzgojnih zadevah posluje vsako sredo od 10 do 11 v prostorih SKAS v Akademskem domu na Miklošičevi cesti poleg hotela Union.

— Sestanek srednjošolskih profesorjev verouka je danes popoldne ob četrti na šest v prostoru katehetskega društva. Na sporedu: novi veroučni načrt in novi učbeniki.

— Maša zadušnica za pokojnik banskim svetnikom gospodom Antonom Mencingerjem bo v sredo (jutri), dne 21. t. m. ob 7. zjutraj. Vse prijatelje in znance prosimo, da se je udeležijo.

— Obisk razstave umetniške skupine G. A. Kosa, Mihe Maleša, Franceta Goršela in češkega gosta Jana Slavička iz Prage je že do sedaj rekordna Razveseljivo je, da je med množico obiskovalcev obiskoval razstavo že preko 1000 dijakov univerze in srednjih šol. Pred kratkim se je pripeljal celo iz Celja nekaj razredov gimnazije, da so si ogledali to tako resno in skrbno pripravljeno umetniško razstavo naših priznanih umetnikov in odličnega češkega gosta. Razstava je odprta vsak dan do prihodnje nedelje, to je 25. t. m., in jo toplo priporočamo.

— Karitativna zveza (Marijanišče, Poljanska cesta 28) prosi za številne prisilce, ki se oglašajo dan za dnem za obleko in obutev, dobra srca za odvisno obleko. Obleko sprejema pisarna sama, na željo pošlje tudi po njo na dom.

— Uradne ure na magistratu. Zaradi preoblike dela, ki ga je povzročila zlasti priključitev okoljskih občin, je magistrat uvedel delne uradne ure, dopoldanske in popoldanske. Dopoldanske trajajo od 8 do 12.30, popoldanske pa od 3 do 6. Da pa ne bi uradniki pretežni del svojega časa prebili v občejanju s strankami, ki so dosedaj lahko prišle v urade kadarkoli, so se tudi sprejemni stranki zgoštili v čas od 10 do 12 ure. Popoldne se stranke ne sprejemajo, tudi po telefonu je izključen promet s strankami. Upoštevati je namreč treba, da se letos prvič zaključujejo računi za sedanjo veliko Ljubljano, prvič se tudi izdeluje proračun za povečano mesto. Zato je bilo treba podaljšati uradni čas, obenem pa preprečiti, da ne bi uradnikov ves dan prekinjale stranke in jim omogočiti kolikor mogoče nemoten in zbrano delo.

KINO
Danasnji sporedi

21-24 MATICA
Operetni blager! Po glasbenih motivih baleta „Punka“ (Puppenfee)

V carstvu lutk
Magda Schneider, Wolf Albach Retty, Paul Hörbiger

27-30 SLOGA
Burka veselo zabave! (Die Glückskinder)

Nasmeh sreče
Lillian Harvey - Willy Fritsch - Paul Kemp

22-21 UNION
Premiera! Razkošna veseloliga in neprimliklo človeka, ki je trdil, da zna delati zlato

Kraljev ujetnik
Mihael Bohnen - Paul Kemp - Suzi Lanner

Predstave ob 16, 19, 21 in 21.30 ur

— Kino Kodeljevo igra jutri ob 8. napet film »Alkohol«. Cene znižane.

— Prosvetno društvo Trnovo sporoča vsem članom in članicam, da bo v sredo 21. oktobra ob 8 zvečer v dvorani Prosvetnega doma, Karunova ulica 14, redni letni občni zbor. Na občnem zboru bo predaval g. univ. prof. in predsednik Prosvetne zveze dr. Lukman o nalogah Prosvetnih društev.

— Legija koroških borcev v Ljubljani. Zelo važna seja glavnega odbora bo v sredo, dne 21. t. m. ob 8 zvečer v gostilni pri »Sokolu«. Na dnevnem redu so zelo važna poročila in je zaradi tozadevnih sklepov navzočnost tovarišev nujna. Tudi ostali člani Legije so toplo vabljeni. Odbor.

— Društvo »Šola in dom« v Ljubljani priredi v sredo, dne 21. oktobra ob 8 zvečer v risalnici drž. učiteljskega na Resljevi cesti, II. nadstropje, predavanje o češkoslovaškem šolstvu. — Predava g. prof. Copic Venceslav. Po predavanju bo razgovor o šolskih razmerah v Ljubljani. Vabimo starše, da se udeležijo tega zanimivega predavanja.

— Zupanovo jamo so si v nedeljo ogledali absolutni driti trgovske šole v Ljubljani in se vsi čudili njeni lepoti. Mnoštvo izletnikov je v neprimisljeni zabavi potekel kraši jesenski dan. — Ta izlet je bil le uvod v novo delovno leto, ker v četrtek 22. t. m. ob 20 zvečer prične društvo z rednimi mesečnimi predavanji za svoje člane v restavraciji Šmiki (Zvezda). Z novembrom pa prične društvo z jezikovnimi tečaji.

— Učni tečaji za dijake in diakinje srednjih in meščanskih šol ter za privatiste so na Tyrševi

cesti 62, zraven III. drž. realne gimnazije. Po učujejo se vsi predmeti vseh razredov. Posebni tečaji so za nižji in višji tečajni izpit. Za poučevanje posameznih predmetov se preskrbe tudi inštruktorji — profesorji. Informacije in vpisovanje dnevno istotam.

— II. poljudno-znanstveno predavanje prirodoslovne družbe. Univ. prof. dr. J. Hadzi: Kako organizmi nadomeščajo izgubljene dele I. in II. — Predavanje bo drevi ob 8 v dvorani Delavske zbornice.

— Smrtna nesreča. V soboto popoldne je padla doma 49letna postrežnica Franciška Bergantova, stanujoča v Vodmatski ulici. Ženska je bila nekoliko vinjena ter si je pri padcu poškodovala glavo in hrbet. V nezavesnem stanju so jo reševalci prepeljali v bolnišnico. Kljub zdravniški pomoči pa je Bergantova v noči na večerj v bolnišnici umrla, ker so bile njene rane smrtnega značaja.

— Dobava konj za mestno poglavarstvo. Interesna se opozarjajo na nakup šlirih konj. Nakup bo dne 4. novembra t. l. ob 8. na mestni pristavi, Kodeljevo št. 8.

Maribor

Mihael Bobek - 70 letnik

G. Mihael Bobek, upokojeni vladni pristav in bivši vodja uprave »Slovenca« v Mariboru obhaja 70letnico življenja. G. jubilar se je rodil v Zegru pri Planini nad Sevnico kot sin malega posestnika. Ker starši niso imeli sredstev, da bi po dovršeni ljudski šoli stopil v gimnazijo, se je šel učiti trgovine v Pilštanj, kjer je ostal tudi kot pomočnik, dokler ni

oblekel vojaške suknje, katero je nosil 14 let. Po vojaški službi, v kateri je dosegel čin računskega narednika, je bil imenovan za kancelista pri cesarskem namestništvu v Trstu in po večletnem službovanju za vladnega pristava. Po pretrbu se je preselil v Maribor in je bil dodeljen okrajnemu glavarstvu, kjer je služboval do svoje upokojitve l. 1924.

Takoj po svoji upokojitvi je g. jubilar v Mariboru ustanovil podružnico »Slovenčev« uprave in jo vodil vse do l. 1930. Gospod Bobek je vse svoje organizatorične sposobnosti posvetil spopolnjevanju uprave in pa propagandi za razširjenje »Slovenca«. To delo je vršil s tako živostjo in v nemu, da je krog »Slovenčevih« naročnikov tako razširil, da je »Slovenec« kmalu postal eden najmočnejših listov v Mariboru. Naporno in odgovorno službo upravnika »Slovenca« je zapustil oktobra l. 1930, vendar se vse do danes posveča svojo pozornost napredku našega lista v Mariboru.

Naš jubilar etopa v osmo desetletje svojega življenja mladeniško vever in zdrav. Mnogoštevilni prijatelji, ki si jih je pridobil s svojo ljubeznivostjo in dobroto, mu k lepemu življenjskemu jubileju čestitajo in mu želijo, da bi še mnogo let preživel v ereči ob strani svoje dobre žene in v veselje njegove hčerke. Tem čestitkam in željam se pridružujemo tudi mi in mu kličemo: Na mnoga leta!

*

— Kaj se dogaja v vrstah Maistrovih borev? Nekateri funkcionarji vodstva Maistrovih borev so odstopili, mnogi zaslužni člani pa so izstopili iz organizacije, ker niso zadovoljni z vodstvom. Kakor smo informirani, je tudi velika večina članstva nezadovoljna z dosedanjim smerjo v upravi društva. Posvetili bomo temu pojavu več pozornosti, ker pač ne bi bilo umestno, da bi se polastila te idealne zasnovane organizacije kakšna klika.

— Posebne vožnje na zagrebški velesejmi priredi mestni avtobusni promet in sicer prvo jutri, v sredo, drugo pa v nedeljo, 25. t. m. Voznina tja in nazaj samo 110 Din. Prijave in polsnila v prometni pisarni avtobusnega podjetja na Glavnem trgu; tel. 22-75.

— Velika gasilska vaja se je vršila v nedeljo popoldne na objektih drž. železnice in koroškega kolodvora. Pod poveljstvom župnega podstarešine A. Kesslerja je sodelovalo pri vaji 7 gasilskih čet z 12 motornimi in 6 ročnimi brigadami. Gasilci so razvili 3.40 m cevi ter so črpali vodo iz hidrantov, rezervarjev in iz Drave ter iz vodnih zaloz lokomotiv. Prvič so sodelovali pri gašenju tudi lokomotive in sicer v kurilnici. Nastopilo je 157 gasilcev, sodelovalo pa je tudi vojakov. Vaji je med drugimi prisostvoval tudi poveljnik mesta general Milenkovič. Vse gledalce je zadivila velika discipliniranost, izvežbanost in prvostarna oborožitev naših gasilcev.

— Nova gasilska edinica v Mariboru se je osnovala. In sicer v železniški kurilnici na koroškem kolodvoru. S tem je dobila že druga velika železniška ustanova v Mariboru svojo gasilsko četo; prvo imajo železniške delavnice. Kurilniški gasilci, ki so moderno oboroženi in strumno izvežbani, so nastopili prvič v nedeljo na gasilski vaji v železniških delavnicah ter so se v vsakem oziru obnesli.

— Sprejem gasilskih aspirantov. Pri mariborski gasilski četi se začne s 1. novembrom tečaj za gasilske novince. Pogoji za sprejem so neoporečnost in starost nad 18 let. Prijave se sprejemajo do 25. oktobra pri poveljstvu gasilske čete na Koroški cesti 12.

— Tečaj za računstvo in geometrijo. Ki ga priredi mariborska poslovalnica obrtnopospeševalnega zavoda TOI, se začne prihodnji teden. Interesenti, ki so se prijavili, bodo o začetku tečaja pisмено obveščeni. Dostop imajo samo rokodelski mojstri in pomočniki.

— Posestna izprememba. Hišo v Koseskega ulici 8 je kupil na dražbi iz zapuščine pok. Sante Continelli višji davčni kontrolor g. Miho Fajt za 130.800 Din. Za dražbo je bilo znatno zanimanje ter se je udeležilo licitacije 12 interesentov.

— V Gradec pelje zopet Putnikov avtokar prihodnjo soboto, 24. oktobra. Vozna cena 100 Din.

— Lobanjo si je razbil. 54letni posestnik Janez Muršak iz Voličine se je vračal v temi domov ter je padel v občestni jarek. Obležal je z razbito lobanjo ter se sedaj zdravi v bolnišnici.

— Staro mamico pogrešajo. Pred nekaj dnevi je prišla v Maribor na obisk k železničarjevi soprogi Ivani Gasperič njena 77letna mati Jožeta Seveder s Pesnice. V soboto je odšla v smeri proti Studencem k znanemu, kamor pa ni dospela. Izginila je za njo vsaka sled in tudi domov na Pesnico še ni prišla. Ker je zelo pozabljiva, je morda odpravila v kaki drugi smeri ter sedaj blodi okrog.

Pošljite naročnino!

Celje

— 25letnico mature so obhajali abiturijenti celjske gimnazije letnika 1910-11 v hotelu Evropa v soboto zvečer in v nedeljo. Pri tej priliki se je zbralo skupaj 10 bivših maturantov celjske gimnazije, ki so obujali spomine na lepa dijaška leta. V soboto zvečer so se udeležili prijateljskega sestanka tudi bivši njihovi profesorji gg. Cestnik, Kožuh, Kardinar in Vodnik. V nedeljo dopoldne je bila ob 10. v Marijini cerkvi sv. maša za umrle tovariše in profesorje, popoldne so pa udeleženci poteli v Laško.

— Sliskalnica za sadje mu je zmečkala in zlomila roko. Ko je v nedeljo 23letni delavec Cigoj Edvard iz Celja pri svojih sorodnikih pri Sv. Križu pri Petrovčah stiskal tropine, mu je padlo sleme sliskalnice za sadje na levo roko ter mu jo zmečkalo in zlomilo.

— Šport. V nedeljo dopoldne se je odigrala na Olimpijskem igrišču v Celju drugorazredna prvenstvena tekma med SK Laškim in SK Hrašinski. Zmagalo je SK Laško v razmerju 4:2 (1:2).

— Kino Metropol. Danes »Ivica« (Waldwinter) in najnovejši Foxov tednik.

Dornova

Kakor menda povsod k' se razpisane volitve za 25. oktobra, tako je tudi pri nas zadnje čase nastal pravi halo. Nasprotniki tečaj kot pobenele od volilca do volilca ter jih vabijo v svoje vrste. Uspeh pa imajo zelo mal, ker naši znatni in trenomisleči mošje jim obračajo hrbet. In prav tako! Predobro že poznajo dosedanje triletno občinsko JNS-gospodarstvo. Nasi JNS-arji so pa sklenili, da hočejo na vsak način biti še gospodarji nadaljnje tri leta. Po velikem trudu so končno predložili sodišču v potrditev svojo listo, in veste pod kakim imenom? JRZ II. Volilci občin Dornova! Ne dajte se varati od tega imena. Vedite, da se hočejo skrivati pod plaščem JRZ, ker se sramujejo svojega pravega JNS imena. Lista JRZ, ki jo je vložil krajevni odbor JRZ za obino Dornova z nosilecem Pihlarjem, je bila že tretji dan po razvoju volitev potrjena. Lista, ki so jo pa vložili nasprotniki pod JRZ II, je pa čistokrvna JNS lista, čeravno so na njej nosilec in nekateri odborniki, ki so se izneverili našemu programu. Možje! Ne zasledujte politike samo naše občine, odprite oči tudi izven nje in v preteklost. Ali ste pozabili, kaj je delal bivši JNS režim, katerega ostanki še danes ne mirujejo. Ali ste pozabili, da so hoteli izgnati redovnike iz naše zemlje in našim otrokom iztebiti vero v Boga? Ali se še spominata, Pol-a, ki je naše najboljše katoliške moše hotel izgnati in jih deloma tudi izgnal na jug v prognanstvo? In končno! Kaj pa JNS gospodarstvo pretekle dobe? O tem niti ne moremo govoriti. Še nekaj časa, in bili bi vsi skupaj berači. Volilci! Dali smo vam navedeno v razmišljanje. Mislimo, da ni niti enega, ki bi odobral taka početja ter oddal svoj glas nasprotnikom in s tem žečel nazaj pretekle slabe čase. Zato v nedeljo 25. oktobra vsi na volitve in oddajmo svoje glasove poštenemu katoliškemu možu Pihlarju Jožetu, posestniku, Sp. Velovlak.

Trebnje

V nedeljo 25. oktobra, ko bodo drugod pokazali jasno lice, kdo je za ljudstvo in kdo je proti ljudstvu, bo trebanjska dolina doživela nekaj posebnega, česar že zdavnaj ni. Trebanjski vinogradi so dobili novo cerkev. Stoji vrh Gradišča na najvišji točki, s katere se razprostira najlepši razgled po trebanjski in mirenjski dolini, ki odkriva ne samo doline, ampak tudi daljine vrhove in s' mena gorenskih in kamniških gor. Če je količkaj jasno v daljavi, se lepo opazuje gorenskega očaka Triglava in Kamniške planine. Cerkvica je obročila romanska stavba, ima prostora za ca. 115 ljudi, strop je raven in kaseliran, to se pravi z 1 m širokimi kvadrati, ki jih delajo hrastove stropnice. Iz srede strehe se dviga kvišku zvonic in v njem se blesti lep, s čistim jasnim glasom obdarjen zvon (delo šentvitske livarne). Cerkvica ima zaokroženo absido, v kateri stoji oltar, posvečen sv. Jožetu.

Malo čudno se sliši, taka huda gospodarska kriza pa nova cerkev. Toda verski duh in idealnost ljudstva je ustvarila in še ustvarja velika dela. Tako je tudi pri tej cerkvi večina dela izvršilo ljudstvo s prostovoljno tlako. Vsa vožja kama, peska, opeke itd. je bila izvršena popolnoma zastonj Bogu v čast. Tudi pesek je bil brezplačno podarjen. Te žrtve niso bile ma'ne, če se uroštev, da je v Trebnjem 278 m nadmorske višine, pri cerkvi na Gradišču pa 439 m, zlasti zadnji del kolovoza je na nekaterih krajih zelo strm. Zidarska dela je izvršil Kristof Franc iz Mirne, tesarska dela so se delala z domačimi močmi (kuluk). Kleparska dela pa je izvršil Kmet Ferdo iz Trebnja. Mašno obleko izdelujejo dekleta, za svečnike so zbrale žene. Oltar dela Slivar Abin v Ljubljani, kamen za oltarno mizo je iz Ajdovca, podoltna omara za paramente je pa delo domačega mizarja. Načrte je izvršil in vse delo vodil g. dekan. Ker je stavba cerkve vrh gore, kjer ni vode, je bilo treba vso vodo znositi iz bližnjih in daljnih kapnic. Vse to so izvršili domačini Gradišča, pripragal pa je skoraj vsem voznikom Matija s pristave. Pomniti pa je treba, da so pri gradnji te cerkvice sodelovali vsi lastniki vinogradov te gore iz trebanjske župnije in iz Velike Loke, ki snada pod št. Lovrene.

Na ta način je bilo možno, da se je kljub težkim časom to delo tako lepo izvršilo. Bog je dal lepo vreme, da je stavba hitro rastla. V nedeljo, 9. avgusta, je bil temeljni kamen blagoslovljen, v nedeljo, 25. oktobra, bo pa cerkev posvečena. Posvetitev se bo začela ob 9 naprej z vna, pot' m cerkve, nato oltarja, potem kratke škofova pridiga in nato sv. maša. Ti obredi so sicer dolgi a zelo lepi, ki na prav izrazit in mnogovrsten način kažejo, da je cerkev hiša božja, v kateri ne sme biti nič posvetnega. Razumljivo je, da vlada med ljudstvom veliko zanimanje za ta dan in da bo cerkvice veliko premajhna, toda ljud ko peje nabožnih pesmi bo združevalo vse zunaj in znotraj cerkve v eni misli.

Naznanila

Ljubljano

1 Dekliški krožek prosvete Ljubljana—mesto ima drevi ob 8 v Vazmenji zavornici sestane obvezen za vse članice. Novinke vabljene.

1 Filozofska društvo v Ljubljani začne v soboto, dne 24. oktobra t. l., s svojimi rednimi predavanji. Prvo predavanje bo imel vsuči prof. dr. Arthur Liebert iz Berlina o nalogah in mestu filozofije v sodobnosti (Aufgabe und Stellung der Philosophie in der Gegenwart). Predavanje se vrši ob 8 v mineraloškem inštitutu na univerzi. Vstopnine ni!

1 Satezniki prosvete ženski odesk ima drevi ob 8 redni sestanki, na katerem govori gosp. Meze.

1 Kino Kodeljevo igra jutri v sredo in četrtek ob 8 izredno napet film Alkohol. Cene globoko znižane.

1 Nočno službo imajo lekarni: mr. Benčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garts, Moste.

Visoke cene pšenice

Kot znano, imamo letos v naši državi prav do-
bro letino pšenice, ki nam bo omogočila znaten
izvoz. Tudi cene so zaradi dobrih izpadov na zu-
nanjih trgih čvrste. Na drugi strani pa pri nas ni
dovolj ponudbe, ker producenti zadržujejo blago,
deloma samo iz tehničnih razlogov, ker jim ni mo-
goče prekinjati drugih del za dovoz pšenice na trg.
Zaradi ugodnega položaja za kmečke pridelke v
Vojvodini je pričakovati, da si bo letos Vojvodina
zelo opomogla.

V naslednjem podajamo zanimiv pregled cen
pšenice v Vojvodini, ki je sestavljen za povprečje
prvih 15 dni vsakega oktobra tehle let:

	najnižja cena	najvišja cena	najnižja cena	najvišja cena
1922	330	365	1929	190
1923	350	360	1930	145
1924	350	375	1931	160
1925	240	250	1932	137.50
1926	260	272.50	1933	96
1927	290	300	1934	110
1928	240	255	1935	146
			1936	140

Ta tabela nam jasno kaže tudi gospodarsko
konjunkturo. Vse skozi do leta 1929 so cene do-
bro držale. Leta 1930 pa je prišel prvi znatni pa-
dec cen pšenice na svetovnih trgih. Letina je bila
tedaj rekordna: 110% povprečne letine 1925-1929.
Poleg tega pa je še Rusija vrgla na trg ogromne
količine pšenice, da z donosom te prodaje financira
svoj uvoz. Tedaj so zaloge ogromno narasle, ker se
je že leta 1929 začela manjšati prodaja. Cene leta

Naš zlati in devizni zaklad narašča

Izkaz Narodne banke za 15. oktober kaže
te-le postavke (v milij. din, v oklepajih razlika v
primeri z izkazom za 8. oktober):

Aktiva: zlato v blaginjah 1.489.8 (plus 4.4),
zlato v inozemstvu 95.3 (plus 33.6), skupna pod-
laga 1.585.1 (plus 7.8), devize izven podlage
577.54 (plus 14.34), kovani denar 344.15 (plus
15.4), posojila: menična 1.441.9 (plus 0.72), lom-
bardna 257.2 (plus 0.14), skupno 1.699.1 (plus
0.86), vrednostni papirji 80.66 (plus 4.06), razna
aktiva 676.0 (plus 8.9).

Pasiva: bankovci v obtoku 5.220.4 (minus
35.4), drž. terjatve 8.96 (- 6.135), št. 823.5 (plus
63.1), razni računi 758.26 (plus 7.25), skupno ob-
veznosti po vidu 1.590.75 (plus 64.24), obveznosti
z rokom 50.0, razna pasiva 330.1 (plus 22.64).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu
6.814.77 (plus 28.84) skupna podlaga s primom
2.036.83 (plus 10.06) od tega samo zlato v blagin-
jah s primom 1.914.36 (plus 5.74) milij., skupno
križje 29.88 (29.86)%, od tega samo z zlatom v
blaginjah 28.09 (28.12) %.

Izkaz kaže nadejalno okrepitev naše zlate
podlage tako v blaginjah banke kot v inozem-
stvu. Tudi devize izven podlage so znatno na-
rasle. Obtok kovanega denarja se je zmanjšal,
kakor tudi obtok bankovcev, vendar je obtok še
znatno večji kot lani ob istem času. To dokazuje
naslednja tabela, ki kaže stanje dne 15. oktobra
lani in 15. oktobra letos (v milij. din):

zlato v blaginjah s primom	1.646.5	1.914.4
skupna podlaga s primom	1.810.7	2.036.8
devize izven podlage	284.7	577.5
obtok bankovcev	4.812.3	5.224.0
obtok kovanega denarja	982.6	855.9
ziro	633.1	823.5
razni računi	640.2	758.3
posojila	1.822.5	1.699.1

Med aktivni je omeniti povečanje tečajne
vrednosti vrednostnih papirjev, najbrž zaradi
nakupov novih papirjev.

Med pasivi je omeniti zmanjšanje obtoka
bankovcev, nadalje pa znatni dvig naložb na
žiru, ki so dosegle najvišje stanje v drugi polo-
vici leta 1936.

Povečanje zaposlenosti

Od Osrednjega urada za zavarovanje delavcev
v Zagrebu smo prejeli prve podatke o številu za-
poslenega delavstva v septembru. Po tej statistiki
je naraslo število zaposlenih delavcev v primeri
z julijem za 14.603, v primeri z avgustom lani pa
celo za 57.405. Znatnejše je povečanje števila mo-
ških zavarovancev kot števila ženskih.

V naslednjem navajamo število zavarovancev
in povprečno dnevno mezdo v zadnjih letih:

Kulturni obzornik

Anton Melik, Slovenija II.

Drugi snopič tega monumentalnega spisa, s
katerim je zaključen splošni geografski oris Slo-
venije, je sicer nekoliko manj obsežen kot prvi
snopič (ima 306 strani napram 394 stranem) ven-
dar ni vsebinsko nič manj bogat in vsaj tako raz-
košno ilustriran. Kar zadeva samo vsebino, pa je
brez dvoma povprečnemu izobražencu še lažje raz-
umljiv in zanj bolj aktualen zato, ker preide tu
avtor od opisovanja same pokrajine in raznih pri-
rodnih faktorjev na obravnavanje najraznovrstnej-
ših odnosov med naravo in prebivalstvom.

Snopič je razdeljen na tri glavna poglavja. V
prvem je govora o našem gospodarstvu, v drugem
o naselbinah, v tretjem pa o demografskih in na-
rodnih razmerah.

Uvod v prvo poglavje predstavlja zelo nazo-
ren crtež, ki nam kaže Slovenijo kot deželo še
zelo prostranih gozdov (ti zavzemajo dobri dve
petini vsega površja), za katerimi sledijo po ob-
segu pašniki in travniki, in na tretjem mestu šele
polja in vrtovi. Že iz te primerjave se razodeva
velik pomen našega gozdarstva in deloma živino-
reje, pa skromnost našega poljedelstva, ki ne mo-
re kriti domačih potreb. Toda proti pričakovanju
Melik v naslednjih poglavjih ne popisuje in ne
tolmači samo vzroke sedanjega stanja posrednih
gospodarskih panog (poljedelstva, vinogradništva,
živinoreje, gozdarstva, rudarstva, obrti, industrije
itd.), temveč skuša v vsakem primeru dati zado-
voljiv odgovor na ta-le važna vprašanja: 1. Kakšne
prirodne pogoje ima dotična gospodarska panoga.
2. Kakšen je bil njen razvoj v preteklosti. 3. Kakšno
je sedanje stanje in 4. kakšne so možnosti, da do-
tično gospodarsko panogo čim bolj racionalno dvig-
nemo. Tako se je Melik smelo lotil zelo potrebne
in hvalne naloge, ki sicer pripada našim gospo-
darskim krogom kajti s tem nas je opozoril na
domače gospodarske probleme in na dolžnosti, ki
jih imamo tudi v tem oziru do svoje ožje domo-
vine. Melik pa razgrinja pred nami tudi našo so-

1931 so pri nas narasle radi znanega žitnega režima,
ki jih je oprostil vezi s cenami na svetovnih trgih.
Cene so pri nas padale vse do leta 1934, dosegle
so najnižje stanje leta 1933. Lanske visoke cene so
bile tudi razumljive radi tega, ker smo imeli slabo
letino in je bil za nas merodajen samo notranji trg.
Letos pa imamo kljub izredno dobri letini visoke
cene.

Naš izvoz pšenice

V soboto, dne 17. t. m. smo objavili poročilo
o žitnem trgu, v katerem smo cenili naš izvoz pšeni-
ce doslej na 25.000 vagonov, obenem s količina-
mi, ki so že natovorjene za izvoz. Te naše podatke
potrjuje sedaj agencija Jugoslovanski kurir iz Bel-
grada, ki navaja naš izvoz pšenice v avgustu s 51
tisoč 680 tonami za 65.8 milij. Din, izvoz v septem-
bru pa s 91.078 tonami za 120.9 milij. Din. Torej v
dveh mesecih 14.276 vagonov za 186.7 milij. Din.
Nadalje ceni izvoz do srede oktobra na 5000 vago-
nov od 1. avgusta dalje, kar se strinja za našimi
trditvami, ker smo cenili za izvoz tudi za izvoz že
pripravljene in natovorjene količine. Izvozni prese-
žek v začetku izvoza ceni J. k. na 60.000 vagonov
v nasprotju z našo cenitvijo 50.000 vagonov.

Konferenca donavskih izvoznikov pšenice. Na
seji gospodarskega sveta Male zveze v Bukarešti
je bilo sklenjeno sklicati konferenco podonavskih
držav, ki izvažajo pšenico. Inicijativo za to konfe-
renco je dala Madžarska. Letos kaže za žito po-
donavskih držav zelo dobro, ker so zaloge pšenice
na svetovnih trgih zelo majhne.

	zavarovanci	mezda v Din
avgusta 1930	651.486	26.94
avgusta 1931	648.706	26.77
avgusta 1932	557.369	24.58
avgusta 1933	538.826	23.34
avgusta 1934	536.984	22.29
avgusta 1935	586.688	21.72
avgusta 1936	644.093	21.94

Pripomniti je, da je znašalo število zavarovan-
cev največ septembra leta 1930, in sicer 654.966.
Najvišja zavarovana mezda pa je bila septembra
1929 s 26.95 Din.

Število zavarovancev je letos zelo visoko ter
je malo zaostaja za največjo zaposlenostjo l. 1930.
Če upoštevamo, da je tudi v septembru pričakovali
povišanja števila zavarovancev, potem je računati
na isto zaposlenost kot leta 1930. Razveseljivo so
tudi številke o naraščanju zavarovane mezde. Le-
tos je bila najnižje zavarovane mezde dosežena
meja s 21.28 Din, od tedaj pa je narasla za 0.66 Din,
pa je pričakovati še nadaljnjega dviga.

Zaradi povečanja zaposlenosti in mezd je skup-
na vsota zavarovane mezde narasla od 318.58 mili-
jona Din v avgustu lani na letošnjih 353.95 mili-
jona dinarjev.

Po industrijskih skupinah je od lani najbolj na-
rasla zaposlenost v gradbah nad zemljo, gradbiš-
te, cest itd. ter v kovinski industriji. Zmanjša-
nje zaposlenosti izkazujejo: lesna stroka ter denar-
ni zavodi in zavarovalnice.

Po uradih je zaposlenost najbolj narasla v
Ljubljani, Beogradu, Zagrebu, odstopno pa najbolj v
Splitu, Dubrovniku ter Nišu.

Kakor je bilo pričakovati, je radi sezonskih
razlogov zaposlenost delavstva, kolikor ga izka-
zuje statistika Okrožnega urada za zavarovanje
delavcev v Ljubljani od avgusta na september
pustila. Vendar je to popuščanje kaj majhno.
Skupno se je število zaposlenih delavcev zmanjša-
lo od avgusta na september za 182 na 91.313.
V primeri s septembrom lani pa je število še ve-
dno večje, prirastek znaša 8.121 dočim je znašal
od avgusta 1935 na avgust 1936 8.699.

Drugo važno dejstvo, ki je tudi izkazano v
statistiki OUZD, pa je nadaljnje naraščanje mezd
zaposlenega delavstva. Povprečna dnevna zavarov-
ana mezda je narasla od 22.79 v avgustu na
22.98 v septembru. V primeri z lanskim septem-
brom se je povečala za 0.47 Din. Doslej najnižja
delavska mezda je bila zabeležena letos v febru-
arju in marcu s 22.18. Do septembra se je torej
povečala za 0.80 Din, kar pomeni, da se je pove-
čala skoro za 1 dinar in je to izredno velikega po-
mena za naše delavstvo kakor za vse gospo-
darstvo.

Vkljub izboljšanju zaposlenosti in plač je od-
stotek bolnikov še vedno sorazmerno velik z ozi-
rom na prejšnja leta. V primeri z lanskim letom
je odstotek bolnikov narasel za 0.43 na 2.92%.

cialno sliko, kajti zelo obširen je v knjigi govor
o delitvi prebivalstva po poklicih, o zemljiški raz-
delitvi in o domačih posestnih razmerah.

Zelo temeljito je tudi drugo poglavje, ki obrav-
nava naselja. Tu pojasnjuje zelo zanimiv tekst kar
nad šestdeset lepih slik, ki nam kažejo silno pe-
strost naših selišč in njih uložitve ter vse močnejše
različke kmetijskih hiš in gospodarskih poslopij.

Poslednje poglavje je končno posvečeno giba-
nju prebivalstva, naraščanju in izseljevanju; tu je
dalje govor o našem narodnem preporodu in o na-
ših skelečnih ranah v Primorju in na Koroskem. Ti
problemi so napisani tako izčrpno in stvarno, da
bi prav radi njih moral seči po Melikovi Slove-
niji sleherni naš izobraženec.

Razen izbranih lepih slik ima pričujoč snopič
celo vrsto poučnih crtežev in kart, med katerimi
naj posebej opozorimo zlasti na karte, ki kažejo
razvoj železniškega omrežja gibanje prebivalstva,
gostoto naseljenosti in narodne razmere na Ko-
roskem. Zal pa ni med kartami nobene, ki bi po-
nazorila smeri naše zunanje trgovine. Ob sklepu
je dodan seznam književnih virov, ki je v celem
narasla na 630 števil. Upamo, da nas bo drugi
specialni del Melikove Slovenije že kmalu in prav
tako prijetno iznenadil.

Wellsov nekrolog Wellsa. Tipično Wellsova
gesta je, da rad prerokuje, kaj se bo zgodilo. In
tako je ob svoji 70-letnici sam sebi napisal nekro-
log v londonski »The Listener« takole:

»Ime H. G. Wellsa, ki je večerjal umri na »rčni
kapi v bolnišnici v Paddingtonu v 97. letu starosti,
ne bo veliko pomenilo za mlajše pokolenje. Ti pa,
ki še pomnijo prva desetletja tega veka, se bodo
spomnili določenega števila naslovov knjig, ki jih
je umrl napisal in morda bodo imeli kakšen zve-
zek še na zaprašeni polici. Bil pa je svoj čas eden
najplodovitejših pisateljev svoje dobe. Ni pisal
samo knjig, temveč tudi kritike, da, celo o njem
samem so svoj čas pisali tenke studije, tako, da
bo mogel tisti, ki bo hotel iskati, najti v Brit-
skem muzeju zapuščen literarni mavzolej, vsebu-
joč okrog 600 knjig...
Najzanimivejša stvar pri Wellsu je njegov ve-

Vpis 6% obl. posojila

Doslej je vpisanih 15.7 milijonov dinarjev.

Tudi ta teden se je nadaljevalo vpisovanje
novega 6-odstotnega obligacijskega posojila mestne
občine ljubljanske z ugodnim uspehom. Podpisane
so bile ponovno znatne vsote. Toda v prvi vrsti
sodelujejo sedaj pri vpisu tudi manjši vlagatelji
hranilnic, kar dokazuje razumevanje za akcijo, ki
gre za mobilizacijo mestne hranilnice, v najširših
slojih ljubljanskega prebivalstva, med katerimi so
vlagatelji mestne hranilnice.

Z vpisi v ponedeljek 19. t. m. je dosegla višina
podpisanih zneskov vsoto 15.700.000 Din in kaže,
da bo posojilo v teku tega tedna podpisano v ce-
lotnem znesku.

100 let tržaškega Lloyd

V nedeljo 18. t. m. je bila v Trstu velika pro-
slava 100-letnice Tržaškega Lloydja, ki je bil svojo-
časno Avstrijski Lloyd, potem zopet do leta 1891
Avstrijsko-ogrejski Lloyd, po vojni pa se je pre-
krstil v Tržaški Lloyd.

Do vojnih časov je bil Trst obmorsko središče
velike države s 50 milijonov prebivalcev, zato je
tudi lepo napredoval. To se je videlo tudi v nje-
govem pristaniškem prometu in pa v razvoju njegove
trgovaške mornarice. Lloyd je kmalu po svoji usta-
novitvi začel z osebnim prometom po vsem vzhod-
nem delu Sredozemskega morja, potem pa kmalu
razširil svoje delovanje na bližnji in daljni vzhod
tja do Japonske, kamor so redno vozili njegovi
parniki po tihini in blago. Pred vojno je imel Lloyd
okoli 250.000 ton brodovja ter je spadal v vrsto
največjih paroplovnih družb na svetu.

Po vojni je Lloyd izgubil velik del svojih ladij
in je v njem vedno bolj prevladoval italijanski ka-
pital iz kraljevstva. Pa tudi ves razvoj Trsta ni
omogočal po vojni Lloyd onega razmaha, kakor
ga je doživel pred vojno.

V zadnji koncentraciji italijanske plojbe leta
1932 so se Lloyd priključile družbe Marittima Ita-
liana in Sitar ter je imela družba brodovja skoro
300.000 ton. Glavnice ima sedaj Lloyd 180 milijonov
ter je zadnja tri leta pri razmeroma manjših odpisih
izkazoval tele izgube: 1933 0.8, 1934 0.7 in 1935 2.54
milij. lir.

Letos je vlada v Rimu razdelila delokrog ita-
lijske trgovske mornarice, da tako prepreči
škodljivo konkurenco med italijanskimi družbami
gami ter so bile Lloyd dodeljene linije iz Trsta v
Afriko od morskih očin dalje (torej do Gibraltarja
in Sueza proti Jugul) ter zveze z Azijo in Avstra-
lijo. Linije v Sredozemskem morju so bile prepu-
ščene družbama Tirrenia v Napolju in Adriatica v
Benetkah.

Češka Narodna banka po devalvaciji. Objav-
ljen je prvi izkaz češkoslovaške Narodne banke po
devalvaciji za 15. oktober, ki kaže v primeri z iz-
kazom za 7. oktober tele bistvene izpremembe.
Zlati zaklad se je znatno zmanjšal, in sicer za
1.2 na 2.591.98 milij. čsl. kron nasprotno pa je iz-
redno narasel devizni zaklad, in sicer za 386.37 na
411.14 milij. kron. Poleg tega je narasla tudi po-
stavlka za razna aktiva za 106.035 na 800.2 milij.
kron. Zvišanju omenjenih dveh aktivnih postavk
odgovarja zvišanje postavk druge pasiva za 497.9
na 1154.2 milij. kron.

Švicarski zlati zaklad je neizpremenjen. V dobi
od 8. do 15. oktobra je ostal švicarski zlati zaklad
neizpremenjen na 2.075.9 milij. frankov, dočim so
devize narasle za 0.6 na 48.6 milij. frankov.

Francoska banka. V dobi od 2 do 9. oktobra
baleži Francoska banka dotok zlata točno 5 mili-
jard frankov in je njen zlati zaklad narasel na
62.358.74 milij. frankov. Ta dotacija zlatega zaklada
je prišla od izravnalnega fonda, da napravi dober
vtis, drugače pa namerava devizni fond izvrševati
svoje posle v zvezi z valutno tajnostjo, da prepreči
izkoriščanje svojega poslovanja po špekulaciji. V
splošnem se pozna v novem izkazu olajšanje po-
ložitja na denarnem trgu, ker znašajo povračila po-
sojil 1423 milijonov frankov.

Dobra letina v Jugoslaviji. Pod tem naslovom
prinaša gospodarski del dnevnika »Kölnische Zei-
tung« članek s podnaslovom: Ugodni pogoji za
okrepitveno izboljšanje. Članek E. H. iz Belgrada
navaja uvodne podatke o letošnji ugodni letini v
pšenici in koruzi, pa tudi v čespljah. Nato analiza-
ra zunanjo trgovino in podaja podatke o nara-
ščajoči industrijski produkciji. Sledijo kratki od-
stavki o ustanovitvah novih delniških družb, nara-
ščanju vlog pri denarnih zavodih ter o ureditvi
kmečkih dolgov in cenah. Opisuje dvig tujeskega
prometa in nove trgovinske sporazume s Holandijo
in Italijo. Končno v par besedah skicira naš valutni
položaj.

Preračunavanje zlatih frankov za viza. Finan-
ni minister je odredil, da se mora zlati frank pri
zaračunavanju pristopnin za viza pri naših inozem-
skih zastopstvih računati po tečaju napoleondorja
(zlatnik za 20 frankov). Službeni tečaj za napole-
ondor je za mesec oktober 290 Din, torej 1 zlati
frank 14.50 Din.

Izvoz lesa iz Avstrije v Italijo. Sedanji avstrij-
sko-italijanski sporazum o izvozu lesa je le provi-
zori, ker veljajo kontingenti le do konca oktobra.
Sedaj trajajoča pogajanja imajo po pisanih dunaj-
skih listov namen omogočiti neovirano nadaljevanje
izvoza tudi po poteku oktobrskega termina. —
Reichpost poroča iz Celovca, da so zaloge izdel-
nega blaga na koroskih žagah tako velike, da za-
dostujejo za kritje vseh količin v kontingentu iz-
voza v Italijo do srede leta 1937.

Dobave: Ravateljstvo drž. železnic v Ljub-
ljani sprejema do 20. oktobra ponudbe za dobavo
indigo-papirja, svinčnikov in pisarniških bučic,
strojni oddelek pa do 26. oktobra ponudbe za do-
bavo razne šamotne opeke ter gradbeni oddelek
do 23. oktobra ponudbe za dobavo 10.000 negaše-
nega apna, mikrotelefonov, železa, pocinkane vo-
dovodne cevi in kolena.

Borza

Dne 19. oktobra.

Denar

Ta teden se je začel s čvrsto tendenco za an-
gleški funt v zasebnem kliringu. V Ljubljani je te-
čaj funta narasel na 244 denara brez blaga, v Za-
grebu pa je beležil funt 242.31—243.91, v Beogradu
239.20—240.80.

Avstrijski šiling je v Ljubljani narasel na 8.57
—8.67, v Zagrebu na 8.54—8.64, v Beogradu na
8.60 blago.

Grški boni so beležili v Zagrebu 30.7750—
31.4750, v Beogradu 31.75 blago.

Nemški čeki so se v Ljubljani uvrstili na 14
14.20, v Zagrebu na 13.9750—14.1750, za sredo no-
vembra na 13.80—14, v Beogradu so beležili 13.95
—14.15.

Italijanske lire so v zasebnem kliringu nudil
v Zagrebu po 3.05, v Beogradu po 3.10.

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 h. glod.	2337.65—2352.25
Berlin 100 mark.	1743.03—1756.91
Bruselj 100 belg.	729.45—734.51
Curih 100 frankov.	996.45—1003.52
London 1 funt.	211.80—213.86
Newyork 100 dolarjev.	4306.00—4342.32
Pariz 100 frankov.	202.02—203.46
Praga 100 kron.	153.44—154.54
Trst 100 lir.	227.44—230.52

Promet na zagrebski borzi je znašal brez kom-
penzacij 1.892.611 din.

Promet na belgrajski borzi: je znašal brez kom-
penzacij 3.372.000 din.

Curih. Beograd 10, Pariz 20.2725, London
21.2825, Newyork 435.375, Bruselj 73.225, Milan
22.90, Amsterdam 234.75, Berlin 174.75, Dunaj 73.75,
Stockholm 109.725, Oslo 106.925, Kopenhagen 95,
Praga 15.40, Varšava 82, Budimpešta 85.75, Atene
3.90, Carigrad 3.45, Bukarešta 3.25, Helsingfors
9.38, Buenos-Aires 1.2125.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% invest. pos. 81.50—83, agrarji
47.50—48.50, vojna škoda promptna 364.50—366.50,
begl. obv. 66.75—67.75, 8% Bler. pos. 83.50—85.50,
7% Bler. pos. 74—76, 7% pos. DHB 85.50—90.

Zagreb. Drž. papirji. 7% invest. pos. 82 den.,
agrarji 48 den., vojna škoda promptna 369—370
(369), begl. obv. 69 bl., 8% Bler. pos. 85—85.25
(85.25), 7% Bler. pos. 75.50—76.50. — Delnice. Priv.
agr. banka 203 bl., Trboveljska 190 bl., Osj. slad.
tov. 130—160, Dubrovačka 190 den.

Beograd. Drž. papirji. 7% inv. pos. 84.50 den.,
agrarji 48.50—49 (48.75—48.50), begl. obv. 68.25—
68.50 (68.50), 66.25—66.75 (66.50), 8% Bler. pos.
(84.50), 7% Bler. pos. 74.50—75 (74.50), 7% pos.
DHB (89), 7% stab. pos. 82 bl. — Delnice. Priv.
agrarja banka 190—191.50 (191, 190).

Zitni trg

Položaj na žitnem trgu je ostal neizpremenjen.
Tendence je čvrsta pri neizpremenjenih cenah.
Deloma se dobi pšenica tudi že malenkost ceneje,
toda v prav mali meri, poleg tega pa je kvaliteto
blago ostalo v sedanjem stanju.

Novi Sad. Pšenica: be. ladja Tisa in Begej 166
168, srem. ladja Sava 164—166, slav. in srem. 158
—160, srem. ladja Donava 165—167, be., ban. ladja
Donava 165—167, be. ladja Kanal 165—167, be.
in ban. 156—160. Ostala pšenica ne notira. — Fiziol.
be., srem. beli brez vrela 165—167.50, be. beli z vre-
čami 177.50—182.50. — Rž ne notira, vse ostalo
neizprem. Tendence neodrejena. Promet srednji.

lepših v novejši francoski književnosti sploh. Je
to novodobno očisteno, globoko religiozno in glo-
boko človečansko, pomirjenje z Bogom in zemljo,
zelo krščansko in zelo pogansko obenem. V zad-
njem času so Poljaki preveliki tudi Claudelovo po-
dobno dramo »Jeune fille Violaine«. Ob tej priliki
se nam zdi potrebno opozoriti, da imamo tudi
Slovenci prevod »Oznanenja« (dr. A. Debeljak) ter
se sprašujemo, če bi ga ne kazalo že vendar en-
krat oživetiti na deskah našega Narod. gledališča?

„Nemška vera“

Hitlerjeva, v dveh milijonih izvodih razširjena življenjska izpoved »Mein Kampf«, ki si jo mora nabaviti sleherni nemški novi zakonski par in srednješolec višjih razredov, je dokaj zmedena knjiga. A njena pestra vsebina: spomini na otroška leta in na pretepe s komunisti, obračun s Francozsko in skomine po ruskih prostorih, je kljub temu izraz nove enotne, nemške miselnosti. Nudi predvsem za samouka značilen zgled praktične prireditve filozofskih nauk. Nac. soc. filozofija pomeni hrbtenico nove Nemčije, je zapisal jeseni t. l. v slavnostnem uvočniku »Völk. Beobachterja« o priliki obletnice prevrata drž. tajnik ministrstva pravice, Stuchart. Za Hegel je naglašal l. 1816 svetovno poslanstvo nemškega ljudstva. Toda Heglov neizprosni intelektualizem je odmeval najprej pri Marks in Leninu. Tretja Nemčija se naslanja rajši na Fichtejevo »Besedo nemškemu narodu«, ki je oznanjala »absolutno nacionalno prostost« l. 1808, medtem ko so odmevali po Berlinu koraki Napoleonovih vojakov. Nietzsche je prispeval zraven napoved nordijskega »naddelovca«. Francoz Gobineau je kot prvi obžaloval okoli leta 1850 zatoni gospodskih brezposelnih ras, ki so se izgubile med barbari. Ponemčen Anglež H. S. Chamberlain je že med svetovno vojno v »O novih XIX. stoletij« obrnil ta v preteklosti zasidran nauk: »Nobena čista rasa ne pade z neba. Odgojiti jo moramo kakor vrtnar, ki cepi sadno drevo. Če bi tudi bilo dokazano, da nikoli ni obstojala arijska rasa, to je brez pomena. Nastati mora v bodočnosti. Vprav to hoče Hitler. Njegova naloga je oblikovati novi »neizprosni in nezmisljivi svetovni nazor, ki ga je poprej smatrala za svojo izključno pravico Cerkev«. Iz previdnosti zatrjuje, da »so oni, ki netijo versko vojno, nevarnejši od komunistov«, a v resnici odklanja krščanstvo, »kolikor ga je okužila podla židovska križ«. Se Chamberlain je pisal, da je samo nordijska rasa zmožna razodeti svobodo in ustvarjanja nove, mitološke. Baltijski Nemec Rosenberg, nekdanji mo-kovski arhitekt, je razvil to veroizpoved v »Mythu XIX. stoletja«, ki je bil kot uradno navodilo natisnjen v 400.000 izvodih. Odklanja edinega Boga, kajti smatra Jehovo za izraz nasilne židovske duševnosti. Cetudi zdaj nastopa z novimi imeni kot človeštvo, svoboda, naprednost ali proletarijat, pomeni v bistvu slejkoprej ono nasilno zedinjenje, ki se mu nagonsko upira nordijska neodvisna duševnost. »Po židovski dogmi zastrupljena« rimsko-katoliška Cerkev Rosenbergu pomeni glavno sovražnico. Odklanja nauk o izvirnem grehu. Smatra za kvarne tudi svete zakramente, »ker ponižajo prosto osebnost in nadomeščajo njeno prizadevanje za nadnaravno, od nje neodvisno milostjo«. Nemčija potrebuje ponosno in samostojno nordijsko cerkev. Francija, Anglija in Zedinjene države se bodo lahko priključile Nemčiji šele na obračunu z zamorsko in židovsko kugo. Chamberlain, sin angleškega generala, je bil preveč znanstvenik, da bi proglasil Nemce za edine pristne Germane. Šel je med predhodnike german-ke rase »Kelte, Slovane in Nemce«. A Rosenberg kot nekdanji ruski Nemec, odločno izključil iz družine severnih izvoljenih narodov Rusijo, kjer vladajo židje in mongolsko-kalmiški mešanci kakor Lenin. Nenprilumno usodnejša je nac. soc. borba zoper krščanstvo. Naši čitatelji so dobro poučeni o neomajnem odporu, ki ga je razvila na verno ljudstvo in mučeniško duhovščino naslonjena rimsko kato-

liška Cerkev. Ves vladni pritisk je ni mogel razkrojiti, in je preostalo berlinskim mogotcem kot slaba tolažba zapiranje katoliških misijonarjev »radi prepovedanega izvažanja valute«, o katerem dnevno vpije nac. soc. tisk. Pribiti moramo samo nepopisno surovost protikatoliških nastopov sedanjih državnikov. Göring sam, ki se je lani svečano poročil v katoliški cerkvi sv. Hedvige, je zadnjič govoril o svojem »neomajnem sklepu zatreti sleherni katoliški odpor«. Rekel je dobesedno: »Klicati s prižnice Boga na pomoč proti državi pomeni poslastno veleizdajo. Katoliški nezvesti cinizem sega tako daleč, da nadomešča svete besede: »Slava našemu Führeru Adolfu Hitlerju« s hinavskimi: »Slava našemu nebeskemu vodji Jezusu Kristusu.« Krščanska veroizpoved pomeni torej za pruskega ministrskega predsednika žalitev sedanjega državnega glavarja. Seveda vplivajo slične izjave povsem drugače na katoliško prebivalstvo, kakor bi hotel govornik.

Dokaj težje stališče imajo od države »dvinski protestanti, ki so postali žrtev notranjih razdorov. Duhovščina avgusburške veroizpovedi z grozo čita ono »popravljen« besedilo Govora na gori, ki ga je pred kratkim objavil za glavarja protestantske cerkve postavljeni škof Müller: »Blagor onim, ki so vedno dobri tovariši, (Kameraden) zakaj njih življenje bo uspešno. Blagor onim, ki pogumno trpijo... Če bo vas v razburjenju udaril vaš tovariš, ne kaže mu vedno odgovorjati na isti način: bodite pogumnejši in obvarujte mirno kri, zakaj vaš tovariš se bo morebiti kesal« itd. A tudi vladna cerkev je zmerna v primeri z ono pisano skupino, ki si je nadela ime Glaubensbewegung der Deutschen Christen. Njeni voditelji: pastirja Krause, Gossensfelder in dr. so sprejeli na kongresu aprila leta 1933 vse Rosenbergove nauke o Kristusu-junaku, odklanjajo Staro zavezo in izpopolnijo Lutherjevo reformo z nordijskimi načeli. A leta 1934 ustanovljena Arbeitsgemeinschaft der Deutschen Glaubensbewegung je se prekosila te izjave in se sploh ne more šteti med krščanske ločine. Njen vodja prof. Hauer pravi: »Nemška domovina je naša cerkev. Kljukasti križ je naše znamenje.« Nordijska neodvisnost odklanja edino Resnico in se izcimi v popolno anarhijo. Njih svetoskrunska veroizpoved se glasi: »Verujem v Človeka, vsemogočnega vladarja moči in gmote vsega vesolja. Verujem v Nemca, ki je svoj lasten gospod, ki je bil rojen pod severnim nebom, trpel pod papežniki in Mamonomimi pristaši... vstal po desetletju muk in obupa od mraka nacionalne smrti, šel v nebesa, sedi poleg svojega Brata Nazarečana na desnici Boga Očeta...« Se utemeljitelji »nemške vere« so se prestrašili svojega dela. Tako je odložil pred kratkim grof Rewentlow predsedstvo pri poprej omenjeni Glaubensbewegung, »ker je prepričan o nedopustnosti verskih sporov v nacionalni Nemčiji«. A kdor seje veter, žanje vihar. Se švedski protestantski nadškof v Upsali je pred leti izjavil da »je Hitlerjev svetovni nazor kemično prost vsake krščanske primese«. Se kongres duhovščine avgusburške veroizpovedi januarja t. l. je priznal, da »dolguje Cerkev pokorščino edino Odršeniku. Ne moremo priznati po vladi določene cerkvene uprave. Zaupamo slejkoprej v Boga in Njegov Besedo.« Razpihan požar divja najprej in ograja temelje sedanje Nemčije.

Z madridske fronte. Polk argentinskih prostovoljcev je pristopil k belim četam generala Franca. Slika je posneta v Guardarrami, kjer so važne postojanke za zavzelje Madrida.

Poletje v Sibiriji

Ledena je ta dežela za naše pojmovanje. Vendar pa tamkaj spomladaj cveto šmarnice ter do oblakov dehti jasmnin. Travniki so pokriti z rdečimi lilijami in divjimi orhidejami. Zjutraj ptice ne dajo spati, oslepljeni od luči prileti ponoči skozi odprto okno divji galeb. V kratkih poletnih nočeh potihne le za nekaj ur. Iz daljave pa se slišijo brzice in slapovi, ki so se po neskončnem zimskem spanju prebudili.

Bežno in sladko, kot zamolčana, spodrinjena ljubezen, je sibirsko poletje, ko ga otme vzkrlik

»Ali je ta cesta res večna?«

cvetja in metuljev. Rečne bregove obrobajo rumene spominčice, nad temno gladino se sklanja cvetoči krhlikovec, in ko ograja moli cedrov gozd. Na robu gozda poje slavec, osrčje pa je vklenjeno v temo. Vse, kar živi, se izogiblje tajge. Se domaćin nerad pogleda vanjo. Ne na visokih gorah, ne v puščavi ni tako mrtvaške tišine.

Tajga skriva medvede, volkove in druge krvo-loke: rise, sibirske pardo, ki ne trgajo samo jelenov in srn, včasih se lotijo celo močnega losa, ki spominja na velikanje iz davnine. Stoletno sovraštvo se je zbralo v pardojih neusmiljenih očeh. In če je kdo prisiljen prenočiti v tajgi, mora se pred mrakom zažgati grmado, da odpodi zverjad. Toda ne! Rajši naj ogenj pogasi še o pravem času, ker bolj nevaren kot pardo, je človek Polna je tajga pobeglih kaznjencev in lovcev, ki preže na iskalce zlata, ko se z zakladom vračajo domov. Ustrelje jih, če pa padejo živi v njihove roke, jih gole privežejo na debla, da bi jih izsesale mušice.

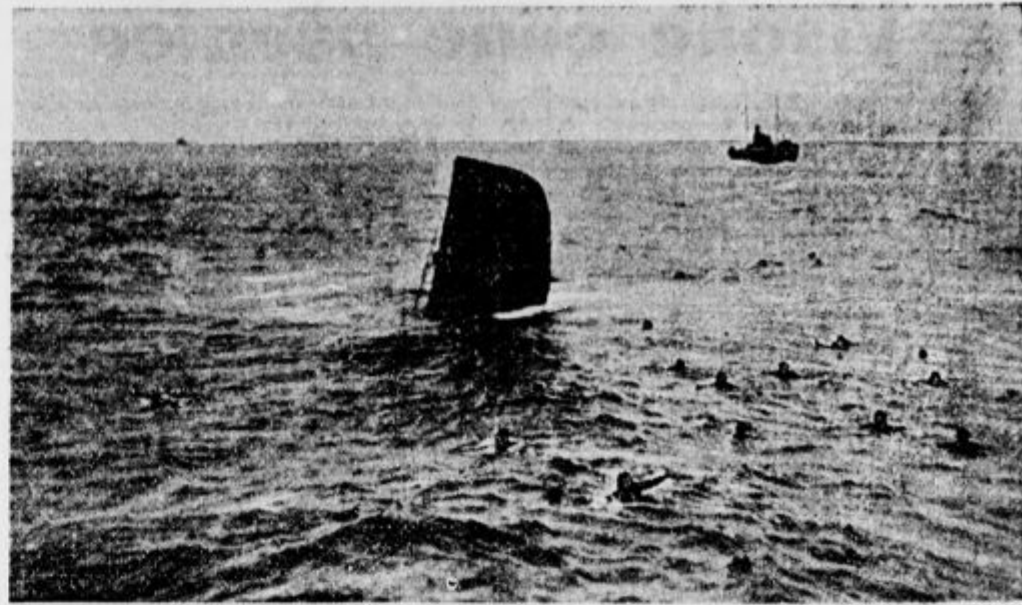
Pravljica bitja prebivajo v tajgi. Sibirski dekleta so na kresni večer včasih pila vince iz Marijine trave ter jih metala v vodo. Drugi so na bregu zažgali kresove, meneč, da v dimu vidijo neskončne stepe, počasne tokove, nesmrtno trojke, da slišijo šepet tajge in pritkavanje srebrnih zvonov. Nato so sledili skoki čez ogenj, petje in ples.

Te pesmi še danes pojo po vsej Evropi. Zanesli so jih domski kozaki. Rusko ljudstvo pa je utihnilo; vile so pobegnile; ugasni li so kresovi, tankaj ne plešejo več.

Ni se spremenila Sibirija, toda ljudstvo? — Kakšna pesem ga bo prebudila?

»Svojim dijakom bom prepovedal posečati kino.«

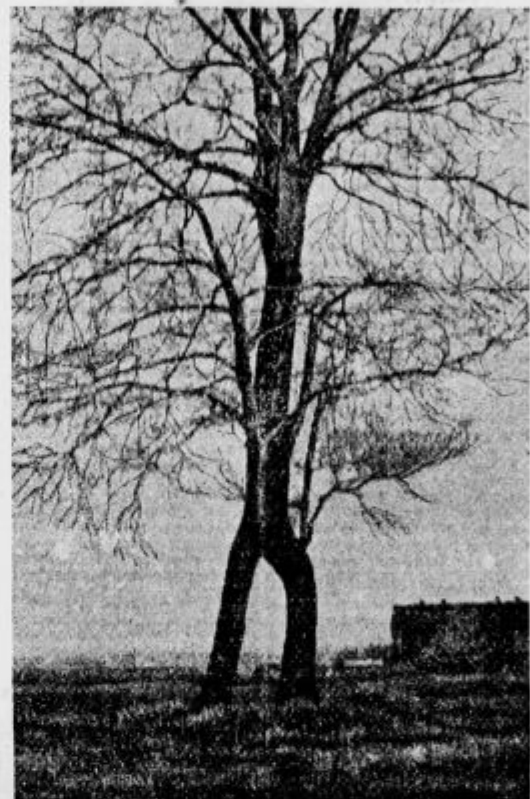
»Zakaj pa? Saj gledajo le zgodovinske filme?«
»Saj prav zato! Če koga vprašam, kdo je bila Katarina Velika, mi odgovori Marlene Dietrich in če bi rad vedel, kdo je bil Avgust Močni, dobim ihael Bohnen!«

Konec poslednje rdeče podmornice. Ta nenavadni posnetek se je posrečil ob španski obali. Videti je, kako se potaplja poslednja podmornica rdečega španskega brodograja, ki jo je obvladala vojna ladja belih »Valasco« pri Ferrolu (na severni obali). Slika je bila posneta takoj potem, ko je »Valasco« obstreljevala podmornico, ki gleda še iznad morja, a moštvo se je rešilo na čoln ladje Valasco.

Iz zgodovine gora

Komaj si moremo misliti, da je hribovastost staro komaj nekaj več ko sto let. V starem veku so ljudje pač jako občudovali goré, a zdele so se jim

Čudovito drevo. Tu je bukev, ki ima dva debla, ki se pa bržkone nista zarastla skupaj, ampak je najbrž drugi del debla kaka debela veja, ki se je zarastla v zemljo. Takih posebnosti prirode je malokdaj videti.

nedosegljive in verovali so, da bivajo na grški gori Olimp sami bogovi. Če beremo v zgodovini, da sta šla Hanibal in Aleksander Veliki čez visoke gore s svojimi četami, to pač ni bila turistika ali navdušenje za hribe, marveč le politično in vojaško podjetje. Skoraj vsi, ki so bili v starem veku prisiljeni, da so prišli na visoke gore, ne vedo ničesar povedati o veličini tega sveta, marveč poročajo le o prozotah in breznih in čerih in govorijo o težkočah in nevarnostih.

Zvezdarna ameriškega bogataša

Krasna jahta, ki je opremljena na vso moč razkošno; več zasebnih letal, kar zbirka avtomobilov, veliko lepih vil sredi bujnih, tropskih vrtov: vse to ni zadosti, da bi zadovoljilo brazilskega bogataša Alfonza Parabera. Kakor pišejo francoski listi, si bo dal na osamljenem morskem bregu postaviti prelesto palačo, ki ji bo dodal še zvezdarno. Ni še znano, ali bo brazilski mogotec s tem zadostil samo svoji muhi, ali pa bo zares koristil z zvezdarno znanstvu. Svojo zvezdarno bo Parabero opremil z najmodernejšimi izumi. Naročil je že najdragocenejše priprave in orjaški teleskop, ki bo za opazovanje čudes tropskega neba, in ga ne bo moči niti primerjati z dosedanjimi teleskopi starega in novega sveta. Glede na to je zvezdoslovni svet poln radovednih vprašanj. Povedo pa tudi, da se brazilski bogatin ne bo ukvarjal z astronomijo, ampak z astrologijo, to je, s prerokovanjem iz zvezd. Radovedni so tedaj zvezdoslovci, koga bo Parabero izbral za svojega astrologa.

»Cesta je grozna, a svet je krasen!«

Učitelj: »Kako se pravi človeku, ki krade?«

Učenec: ...

Učitelj: »No, pomisli! Če na primer jaz vtaknem roko v tvoj žep in vzamem dinar iz njega — kaj sem?«

Učenec: »Carovnik!«

Ras Nassibu. V Davosu je umrl ras Nassibu, poveljnik abesinske armade. Skupaj z negušem je odšel iz Abesinije in je bival nekaj časa v Londonu, nato je radi boleznj odšel v Davos v Švici, kjer je, najbrž radi jetike, umrl.

Če hočete vedeti

Človek oddaja vsak dan po več litrov vode, a ne samo z urinom in potom, marveč tudi s slino in skozi kožo.

Najstarejša zdravniška knjiga je neki egiptovski zvitek papirusa; vsebino je napisal neki dvorni kirurg že l. 2800 — pred Kristusom! V »knjigi« je opisanih 48 bolezni in povedano je tudi, da so že v tej pradavni dobi poznali lastnosti človeških možganov, zastrupljanje ran in ohromelost udov in so jih tudi zdravili.

Normalno razvit človek ima 5 do 6 litrov krvi.

Narodi, ki ne jedo mesa, ko na primer Hindi v Indiji, sploh nimajo raka v želodcu; dobijo pa raka v ustih, baje zaradi žvečenja raznih rastlin (betele).

Na svetovno razstavo v Pariz 1937

Leta 1937 bo v Parizu zopet svetovna in kolonijalna razstava, čudo vsega sveta. Slične razstave v Parizu so si doslej ogledale že ogromne mase ljudi vseh kontinentov zemeljske oble.

Slovenci smo skromen narod in prav redki so oni, ki za širjenje svojega kulturnega obzorja premorejo kaj več denarja. Posebni odbor SK Platin v Ljubljani, ki je organiziral znano, ceneno in uspešno ekskurzijo k olimpijskim igram v Berlinu, pripravlja na splošno željo letošnjih izletnikov zopet za majhen denar novo potovanje, in sicer ekskurzijo v Pariz na svetovni in kolonijalni razstavo, kjer se vrše tedaj tudi velike mednarodne športne prireditve.

Načrt naše ekskurzije pa ni samo razstava v Parizu. Poleg vseh kulturnih in zgodovinskih zanimivosti tega velebita si bomo pri tej priliki ogledali še druge naravne krasote, kjerkoli bomo polovali, zlasti v Avstriji, Švici in Italiji. Vse te stvari in kraje si je pred kratkim na kraju samem že ogledal in prepotoval priznani organizator g. župnik Jernej Hafner.

Potovanje bo trajalo 12 dni (od 20.—31. julija)

Program našega potovanja je sledeč: Dne 20. julija 1937 zjutraj odhod s posebnim vlakom iz Ljubljane preko Jesenice v Avstrijo do Innsbrucka, kjer nameravamo izstopiti za nekaj ur. Nato nadaljujemo pot do Feldkirchena ob avstrijsko-švicarski meji. Naslednji dan 21. julija nadaljujemo pot z vlakom do curiškega jezera v Švici, kjer izstopimo z vlaka ter nadaljujemo pot z ladjo po imenovanem jezeru prav do Curiaha. V Curiahu ogled raznih zanimivosti, na večer pa odhod v Francijo proti Parizu, katerega dosežemo naslednji dan, to je 22. julija zjutraj. V Parizu ostanemo celih 6 dni, en dan napravimo izlet v Lisieux (kjer je grob male sv. Terezike). Tu se ustavimo za nekaj časa, nakar nadaljujemo pot v svetovno znano kopališče Trouville, nato pa z ladjo v Le Havre, znano zlasti našim ameriškim izseljencem. Iz Le Havre-a po isti poti nazaj v Pariz, od koder napravimo še en izlet v svetovno znani zgodovinski Versailles, v zlate palače francoskih kraljev.

Iz Pariza odhod 27. julija preko Basela v Švici do Luzerna, kjer izstopimo. Tu ogled mesta, izleti na gorske veličane z vzpenjačo (Rigi, Bürgenstock, Pilatus-višina čez 2.100 m), s katerih se nudi edinstven pogled na ta najlepši del Švice in spodaj ležeče jezero Vierwaldstättersee. Po raznih izletih vstop na ladjo v Luzernu, s katero se peljemo vzdolž celega jezera do Fälenena, kjer vstopimo zopet na naš vlak, ki nas popelje po prosti Bellinzona—Lugano—Chiasso v Milan v Italijo. V Milanu ostanemo dve noči in en dan. Čas porabimo za ogled mnogih zanimivosti in raznih prireditev. Iz Milana zjutraj odhod v Padovo (sv. Anton), kjer se tudi za par ur ustavimo, nato pa odpeljemo dalje v Benetke. Tu izlet na Lido, znano kopališče, ogled mnogih zanimivosti, zgodovinske in kulturne vrednote; pozno v noč pa odhod v domovino, in sicer preko Raketa v Ljubljano, kamor prispemo v soboto, 31. julija 1937.

Za vožnjo, hrano, stanovanje, izlete in vstopnine samo 2260 Din.

Stroški za vse navedeno, tudi hrano in stanovanje, so preračunjeni na 2.260 Din. V tej vsoti je vračunana tudi vstopnina na svetovno kolonijalno razstavo, izleti z avtobusi po Parizu, celodnevni izlet v Le Havre, izlet v Versailles, poleg drugih ugodnosti. Prav tako je v tej vsoti všteta tudi vožnja z ladjo po jezerih in morju v Le Havre, v Luzernu pa izlet na Bürgenstock.

Udeležence opozarjamo, da so to cene III. razreda (ker pa je to poseben vlak, vozi hitreje kakor drugi vlaki), skupna prenočišča v velikem zavodu šolskih bratov v Parizu, v Milanu v hotelu, ločeno seveda za moške in ženske, v Parizu dobra izdatna domača hrana (lastna kuhinja in kuharji). Z ajtrk: kava ali čaj, kako ali mleko, sir, kruh; kosilo: dnevno juha s prikuho in mesom, kompot ali sadje s kruhom; večerja: zrezek, golaž, kranjske klobase, paste, kava, kruh itd., po možnosti še vino ali pivo.

Razume se, da so za doplačilo na razpolago vozovi II. razreda. Stroške, ki pa se tičejo le ugodnosti II. razr. v vlaku, sporočimo naknadno.

Plačevanje v mesečnih obrokih po 250 Din.

Poleg zgoraj naštetih ugodnosti nudimo udeležencem še to ugodnost, da odplačujejo 2260 Din v devetmesečnih obrokih, in sicer znaša prvi obrok 200 Din, ostalih osem obrokov pa po 250 Din.

Prvi obrok je plačati do 10. novembra 1936, vsi ostali obroki pa do 10. oktobra 1937. To ceno 2260 Din pa plačajo le oni, ki se takoj prijavijo in plačajo prvi obrok do 10. novembra 1936. S tem pa seveda ni rečeno, da bi kdo kasneje ne mogel zraven, ako bo še prostor na razpolago. Toda v tem slučaju mora plačati 10% več, računajoč od vsote, ki bi jo moral kot pravočasni redni priplašene do tedaj plačati. Če pa bi kdo radi katerega koli vzroka ne mogel iti v Pariz, se mu vplačana vsota vrne po odbitku 10% za režijske stroške, in sicer po povratku iz Pariza, najkasneje do 1. septembra 1937.

Vljudno pripominjamo, da smatramo prijavo za definitivno šele z vplačilom prvega, odnosno pri kasneje prijavljenih z doplačilom zaostalih obrokov po tem načrtu. Za slučaj, da bi bila naša ekskurzija zaradi nepredvidenih zadržkov — vis-à-vis — (mednarodni politični položaj itd.) onemogočena, povrnemo vsem udeležencem po odbitku 5% za režijske stroške takoj ves vplačani denar. Vodstvo si pridržuje pravico gornjo vsoto 2260 Din za udeležbo zvišati ali tudi znižati, toda le v slučaju znatnih valutnih sprememb.

Udeležence naprošamo, da se radi reda in večjih ugodnosti prijavijo takoj, pisмено ali osebno na naslov: **Jože Hvale, Ljubljana, Miklošičeva cesta 10.**

Vodstvo ekspedicije na svetovno razstavo v Parizu: **Janec Andolšek, s. r. Jarnej Hafner, župnik, s. r. Jože Hvale, s. r. Ivo Kermavner, s. r.**

Gledališče in koncerti

Ljubljansko gledališče: Konjeniška patrola

(Prva predstava 15. okt. 1936.)

Med vojnimi dramami, ki smo jih v zadnjih letih videli, je Konjeniška patrola Františka Langerja dosegla največji dramatični učinek. Sicer ne moremo o nobeni izmed znanih vojnih dram reči, da bi resnično ne pretresla, niti o tistih ne, ki navedena nasprotja in grozoto vojne prikazujejo v njenih posledicah in bude predvsem našo sedanjo sodbo in obsodbo. Konjeniška patrola pa združuje v neposredni podobi trpljenja in junaškega dejanja konflikt: čemu in kako, in sicer v tako svojstvenih okoliščinah, da vprašanje vojne same stopi v ozadje in vstanejo pred nami sami ljudje, veliki v zvestobi do daljnjega, še ne jasne cilja, toda še večji v zvestobi drug do drugega, in čudno lepi v igri skoraj nerazumljivih naključij. Drama se spremeni v slavospev ne vojski in poboji, ampak zvestemu človeku.

Českoslovaški legionarji si izbijajo preko Sibirie pot v domovino. Patrola devetih konjenikov je pravkar odbila spopad z boljševiki — enega tovariša so izgubili v boju — osem jih stoji v kmetiško kočjo. Po nepazljivosti najmlajšega jih domačina oropajo konj in sedaj morajo v tej samotni bitki na življenje in smrt, dokler ne pride pomoč. V brezupni brambi padejo vsi do enega, ki ostane edina pirča zvestobe in junaštva.

Langer, ki je bil sam legionar, je svoje delo prepočil s toliko toploto in globino, da domoljubna drama izgubi skoraj vsako priložnostno ideologijo in da ostane v nji sama vzvišena tragika zvestobe malih ljudi, ki so mnogo večji v svojih dejanjih kakor voditelji Ob „Konjeniški patroli“ se rodi človeku neka posebna pa vendar sodobna misel. Kolikšna je tragika voditelja, kolikšna tistih, ki z vero vanje sprejmejo nase vsako trpljenje. Vse do zadnjega časa je drama poznala same individualne junake, upornike proti nasilju, varuhe pravice in usodne trpine, v razkolu svoje lastne duše. Vsa navrstvena zakonitost se je izčrpavala ob enem samem človeku, ob takem, ki se je vzdignil nad druge in ga je vodil njegov lastni vzgon in včasih do konca premišljeni načrt. Kaj pa trpljenje istih, ki so šli za njim in jih je vodila samo vera v voditelja in morda noben osebni cilj? Današnje življenje nam celo kaže, da je trpljenje voditeljev ka redko in dvomljive vrednosti in da v tragičnih nasprotjih omaga, joče med razumom in idejo resnično trpi samo zvesta množica. V „Konjeniški patroli“ imamo šestero preprostih ljudi, ki vedo nekaj še nejasnega in negotovega o svoji narodni državi, v katero bi radi prinesli svoje življenje, in bi ga radi združili z njo, toda raje sprejmejo vojsko in odklonijo vse vabe novega življenjskega reda na tujih tleh. Kakor da bi misel na dom in zvestobo do skupnega cilja omadeževali le z enim nečastnim dejanjem in izgubili tisto, kar je nedotakljivo, rahlo v njihovih dušah.

V usodnem naključju idejnega in situacijskega konflikta je Langer zgradil silno dramo, ki je tudi po svoji tehnični strani nenavadna. Ne toliko nenavadna v samem redu gramatične povezanosti, ko preprosti vojniki od dogodka do dogodka rastejo v svoji tovariški zvestobi, ampak v tem, kako je pisatelj prav v najvišji vrh postavil še zadnji konflikt med zvestobo in človeško slabostjo ter pravico do življenja in prav v tem dvignil svoje junake v veliko polblazno junaštvo. Novejša drama redko uporablja tako zgrajeno, dejali bi skoraj dialektično komplicirano in vendar na zunaj preprosto kompozicijo. Vsak dogodek, vsaka posamezna smrt pripravi nov spor, ki ga je treba posebej premagati, pa prav vsak posamezni situacijski preokret sega v celotni idejni organizem in se rešuje samo v tej celoti. To je krvava sim-

fonijska, ki se končno dvigne v zmago zvestobe preko smrti.

Poseben učinek daje v „Konjeniški patroli“ tudi nenavadna razmaknjenost dramatičnega sveta. Prizorišče je samo vidni del celote, njen nevidni del pa je prav tako velik in živ, pomika se vedno bliže in se udara v vidni prostor. Tako so vsi preokreti v svoji plastiki podvojeni, ker gibljejo dogodka na odru in zunaj njega, še več, vse dramatične komponente so obrnjene na ven, podirajo odsko omejenost ter odpirajo ves zunanji svet. Zato gledalec tukaj pozabi na oder, igra prehaja v živo resnico.

Tako je pisatelj sam odprl vse možnosti za močan uspeh svoje igre. Tudi pri nas, lahko rečemo, smo z njo dobili eno najlepših in najboljših iger. Režiser Br. Kreft je z dobro razčlenitvijo posameznih preokretov, zlasti pa s posebno močno spojitvijo odsko sredobeznosti in sredotežnosti pripravil pogoje za zgrajeno in polno igro. Inscenator ing. E. Franz pa je z močno realistično sceno dal igri krepko oporo. In če bi hoteli opisati delo režiserjevo in posameznih igralcev, bi morali posebej obnoviti posamezne dogodke v igri. Šele natočnejši pregled nam pokaže, kako pisatelj v celotni povezanosti skoraj neopaženo uvaja in posebej dopolnjuje dramo vsakega junaka. Zato je ekspozicija prvega dejanja, kjer se usoda v splošnem šele nakazuje, polna samih majhnih poudarkov, ki potrebujejo posebne pazljivosti. Od tu in prav do kraja združuje vso enoto ranjeni Kalaš, v katerem rastejo bolečina, vdanost in junaštvo v izredno krepkem realizmu. G. Potokar je v njem izdelal podobo trpečega vojaka in preprostega misleca do genialne resničnosti — njegova prispevka oživi tudi tedaj, ko se zdi, da gre njena oblika daleč preko njega — saj se v nji oglašča že modrost smrti. Prav to oglašanje smrti, od prevelikega vzdihla po zdravniku in v skrbi, da bi ne bilo za njegovo rano že prepozno, pa do zadnje junaške ekstaze je g. Potokar upodobil s preprosto pa pretresljivo igro. Telesno središče igre tja do preokreta je Levarej četovodja Matejka. Zal Levarejva močna postava in njegova polna retorika vplivata bolj zunanje kot notranje. Ta četovodja-kmet ima le preveč teatralike, da bi iz njegove oglatosti mogla predreti tista naravna sila, ki živi v preprostem zapovedniku. Toda njegova nema igra in smrt sta silni. Kaj pomeni en sam močan turnetek v igri, je pokazal g. Lipah s svojim Valento. Ta okrogli možiček, ki mu je vsa zgodovina vojske jedilni list, umrje čudovito. V vrat zadet se zdrzne čes, da se mu je nekaj hudega pripetilo; njegova mehka bolečina je kakor razočarano poželenje po boljši jedi, kakor grozno začudenje za vsako potrebo pripravljene tovariša. Ta smrt je prvi strahotni poudarek v igri. Sanciinov Hašek je nasprotno podoba v čustnosti obrnjene vojske. Erotično naravo prekriva junaška tveganost. Najboljši strelec se ranjen vrne iz ujetništva, skopari s strelivom — za zadnji boj pa se razkošno preobleče v sveže perilo in z grozno rano na obrazu izdihne. Zadnja ostaneta mladeča Soukup in Saidl. Jermanov Saidl je do zadnjega zastrl v dvom in neodločenost, toda končni prelom, ko mu odpovedo vse notranje sile in se trga iz njega sam krik po življenju, je kakor divja žalost onemogle in zapuščene duše; pa zopet ga prevzame blazen navdih, da plane z golimi prsi pred sovražnika in ga uničuje z bombami. Janov Soukup ima polno nežnosti, ki se je morda privzgojil kot knjigoveški vajenec. Ne more prenašati stokanja sovražnega ranjenca — njegovi klici po materi mu bode spomin na mater in dom, njegova trdnost se maje — ko pa prevzame poveljstvo, se dvigne do blazne odločnosti — njegov boj s Saidlom je višek dejanja. Tako se konjeniška patrola z ednim Soukupom ohrani na smrtni straži in pogleda od onstran zopet v življenje. Vse druge osebe so

Sport

L. kongres zimskosportnih delavcev kraljevine Jugoslavije

Kako vzgojiti javnost za pravilno pojmovanje smučškega športa

Skupni referat šte. 4.

Smučarski šport, ki je najbolj razvita sportna panoga naše države, uživa med našo javnostjo zelo malo razumevanja. Tekme, ki jih prireajo klubi, podveze in zveze, se vršijo večji del brez publike. Javnost je premalo zainteresirana ter na videz z malimi izjemami nima smisla za to sportno panogo. Jasno je, da ne leži krivda na nezainteresirani publici Krivdo je iskati pri posameznih edinicah, kakor tudi pri vrhovnih organizacijah zimskega športa. Delo zveze, kakor tudi podveze in klubov bazira predvsem na tehnični strani. Neobhodno potrebno je, da se vse delo v vseh organizacijah smučarskega športa usmeri tudi na propagando, to se pravi, dolžnost vseh delavcev je, da pritegnejo v svoj krog ostalo javnost. Javnost se bo odzvala, če jo bomo znali pravilno pritegniti in zainteresirati. Pritegnili jo bomo s predavanji v organizacijah in izven njih. Interes se bo poročil če bi se predavanja spremljala s skioptičnimi slikami in primernimi filmi (Zanimanje javnosti ob priliki predavanj o zimski olimpijadi.) Važen moment igra tudi radio, ki se ga pa žal skoro ne poslužuje. Strokovna predavanja in predavanja za javnost ne treba deliti po teritorijih, kakor je kje razvito smučarstvo. Tam, kjer je smučarstvo zelo razvito, bo treba skrbeti za res zanimiva predavanja o izrednih smučskih turah in smučskih podvigih. Tam, kjer je manj razvito o smučski tehniki, o smučskem razvoju in pomenu smučarstva.

Predavanja naj bi obsegala sledeče teme: smučarstvo v našem narodu in narodnem življenju, smučarstvo v naši zgodovini, naše smučarstvo v primeri z ostalim v svetu, smučanje na vasi, smučanje v šoli, smučarski tečaj, smučarstvo kot narodno gospodarska panoga, smučarstvo in lov, smučanje in foto, smučarstvo in vojska ter podobno. Ista predavanja naj bi bila tudi v radiu in je potrebno izposlovati pri ministrstvu za telesno vzgojo naroda, da določi gotovo število (brezplačnih) radijskih ur v okvirju nacionalnih ur. Tema predavanja naj se obravnava v dnevnem časopisu, da se s tem zainteresira širša javnost.

Pravilno pojmovanje smučarstva mora obstajati v tem, da se opozore klubi kot poedinici, da je gojenje smučarstva, kakor tudi tekmovanje usmerjeno v dveh smereh. Prva smer, ki je dostopna vsem, naj bi bilo tekmovanje med člani za izboljšanje tehnike smučanja. Predvsem turnega in alpskega smučanja. Članom bi se zato v klubih dajalo razne majhne značke kot sposobnostno priznanje. Od teh smučarjev naj bi se pripustilo k pravemu hitrostnemu tekmovalstvu tiste, ki se čutijo po svojih telesnih sposobnostih za to zmogljive. Tekmovalcem je treba dopovedati in treba jih je podučiti in vzgojiti za to, da tekmujejo radi samega sebe, radi svojega lastnega razvoja, da si dvignejo sposobnost in pridobe borbenost, vztrajnost in odločnost. Tekmovalce je treba od prvega početka vaditi na spoštovanje nasprotnika, do pravilnega pojmovanja zmage. Prva odlika vsakega tekmovalca mora biti skromnost in zavest, da je njegova zmaga samo korak k nadaljnji izpopolnitvi, ker je še vedno toliko in toliko močnejših in boljših. Njegova zmaga mora biti njegovo lastno priznanje, ne pa hrupno slavljenje njegove osebe. V tem smislu je potrebno informirati potom predavanj v klubih in po radiu ter časopisju našo javnost ter jo na ta način vzgojiti za pravilno pojmovanje smučškega športa.

Važen moment za razvoj smučarskega športa je narodna smučska ideologija. Ideologija smučarskega športa naj bi temeljila na tem: vzgojiti in naših organizacijah neoporečne sportne značaje in neustrašne borce, skratka take, ki bodo v življenju in družbi, povsod na mestu, ne le v sportu. Smučanje ni samo sebi namenjeno, temveč je kot sport le sredstvo za vzgojo krepkega in duševno ter telesno zdravega naroda, je šola za resne namene življenja. Smučarstvu kot narodnemu sportu niso cilj rekordi in vrhunski uspehi, brez življenjske vsebine in vrednosti tak sport bi bil zgolj smučanje naj vedri težko vsakdanje življenje, obenem

pa naj v sožitju in v borbi z naravo tudi kuje našo voljo, dober in plemenit značaj. Izrodke je treba javno in neustrašeno obsoditi in kaznovati. Smučarstvo zahteva moralno visoke ljudi, preudarnost, vztrajnost, žilavost in upanje v težavah, »korajžo« in obenem smotrenost v kočljivih položajih, odločnost z zastavljenim ciljem in ravno pot. Ideja smučarstva naj ne bo samo telesno vzgojna, ampak tudi plemenitenje čustev in tovariške zaječnosti.

Škoduje pa pravi smučarski ideologiji pretirano in ozkosrčno klubštvo, ki se tudi že v smučanju česte spreminja v nogometne metode: v prvačenju po sili za vsako ceno, med tem ko bi morala biti klubom smernica (vodnica) le plemenita tekma, t. j. pošteno stremenje za čim večjim uspehom brez zavidanja in odjedanja drugim. Silno nezdav in škodljiv pojav je licitacija in tako zvano »kapranje« posameznih uspešnih smučarjev s strani samovoljnih klubov. Čim kak tekmovalce doseže nadpovprečne prvenstvene rezultate, je kakor na dražbi: takoj mu ponujajo ugodnosti, službo, opremo itd., če prestopi v njihov klub. To uvaša v smučarstvo nečednost in materializem na škodo ideje, jemlje pa tudi matičnemu klubu, ki je tekmovalca in dobrega delavca vzgojil, voljo do dela in ambicije, ker mu drugi požanjejo sadove, ki jih je iz žrtvami sam vzgojil in bi imel tudi pravico, da jih uživa. Nujno potrebno je, da vzeja svoja pravila v tem oziru tudi striktno izjave.

Na idejno in vzgojno stran smučškega športa se polaga pri vrhovni organizaciji, kakor tudi pri podrejenih organizacijah premalo paznje in važnosti. Toda baš v tem pogledu je treba po trdnih in zanesljivih smernicah začrtati pravo pot razvoju smučškega športa. Kakor imamo tehnični odbor v klubih, podvezah in zvezah, tako bi morali imeti tudi posebno idejno vodstvo zanesljivih in preizkušenih sportnih delavcev, ki morajo pokretu dajati skupno pravo idejno smer. Morda bi se kot propagandni referat, ki bi moral biti objavljen, dal uvesti tudi tak vrhovni smučarski idejni forum.

Lista najboljših plavalcev in plavacih ljubljanske plavalne podveze

50 m prosto: Gospodje: Wilfan 26.2, Škarpa 29.2, Banko 29.7; dame: Groschel 33.6, Rižner 36.2, Bradac 38.

100 m prosto: Gospodje: Wilfan 1:00.2, Cerer 1:07.2, Fritsch 1:07.7; dame: Groschel 1:17.8, Bradac 1:25.5, Keržan 1:25.6.

200 m prosto: Wilfan 2:21, Schell 2:28, Cerer 2:31.4.

400 m prosto: Mihalek 5:30.1, Fritsch 5:51.2, Lenart 6:08.1.

100 m prsno: Gospodje: Cerer 1:14.9, Binder 1:18.2, Jurčič 1:28.2; dame: Finc 1:34.8, Verper (Jadran) 1:36.2, Binder 1:39.2.

200 m prsno: Cerer 2:53.9, Binder 3:16.8, Hribar 3:11.

100 m hrbtno: Gospodje: Wilfan 1:11.2, Schell 1:15, Pestevšek 1:26.2; dame: Bradac 1:38, Finc 1:40.2, Avčič 1:54.5.

4 × 100 m prosto: 4:25.9 Wilfan, Mihalek, Demonte, Zihel.

4 × 200 m prosto: 10:08.7 Wilfan, Mihalek, Schell, Cerer.

3 × 100 m prosto: Gospodje: 3:36.8 Wilfan, Cerer, Fritsch; dame: 4:12.2 Bradac, Binder, Groschel.

Motodirke na Ljubljanski grad se bodo vršile v nedeljo 25. t. m. ob 14 po predpisih že objavljenega razpisa. Detaljni razpisi in prijavnice so tekmovalcem na razpolago v trgovinah A. Gorec in J. Jax in sin ter pri blagajni kavarne »Zvezda«.

SK Dirlja (drzalna in hokej sekcija). Danes v torek ob 18 se vrši v posebni sobi kavarne »Evropa« strogo obvezen članski sestanek obeh sekcij. Pridite točno. Obvestite se med seboj — Načelnik.

Občni zbor uvoznikov Ljubljanskega kluba »Sparta«. Mladi in aginji SK Sparta, Jekla ob imel svoj 1. redni občni zbor 21. t. m. ob 20 v posebni sobi restavracije »Novi svet«. Na Gospodstevski cesti. Pravo glasovanje imajo le tisti člani, ki niso v zostanku s članarino.

Cerkveni vestnik

Kongregacija gospodov pri sv. Jožetu v Ljubljani ima v sredo, dne 21. t. m., svoj redni shod v kongregacijski kapeli in sicer ob pol 8 zvečer. Vsi prav vljudno vabljeni. — Odbor.

Poizvedovanja

Glušnik (Auspuh) Puch sem izgubil med Zirovnico in Podbrezjem. Proti nagradi vrtni mehaniku Kavčiču, Vič.

Naša se je moška ura na Sv. Jakoba trgu. Dobi se Hronova ulica 3, na dvorišču.

Izgubila se je v nedeljo, dne 18. oktobra, črna bon od nunske cerkve po Sv. Petra cesti mimo hiralnice do Hirske ulice. Pošten najdičel naj jo odia v upravi »Slovenca«.

Mariborsko gledališče

Torek, 30. oktobra ob 20: »Živi mrtvec«. Red B. Sreda, 31. oktobra: Zaprtlo. Četrtek, 22. oktobra: »Dvojno knjigovodstvo«. Red A. Petek, 23. oktobra: Zaprtlo.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — Začetek ob 20. Torek, 30. oktobra: Zaprtlo. Sreda, 31. oktobra: »Konjeniška patrola«. Izven. Četrtek, 22. oktobra: »Za narodno blagor«. Red Četrtek. Petek, 23. oktobra ob 15: »Prea težka«. Dijaška predstava. Cene 14—5 Din.

OPERA — Začetek ob 20. Torek, 30. oktobra: »Matija Gubec«. Red B. Sreda, 31. oktobra: »Ples v maskah«. Red Sreda. Četrtek, 22. oktobra: »Dvojno knjigovodstvo«. Red A. Petek, 23. oktobra: Zaprtlo.

OPERA — Začetek ob 20. Torek, 30. oktobra: »Matija Gubec«. Red B. Sreda, 31. oktobra: »Ples v maskah«. Red Sreda. Četrtek, 22. oktobra: »Dvojno knjigovodstvo«. Red A. Petek, 23. oktobra: Zaprtlo.

OPERA — Začetek ob 20. Torek, 30. oktobra: »Matija Gubec«. Red B. Sreda, 31. oktobra: »Ples v maskah«. Red Sreda. Četrtek, 22. oktobra: »Dvojno knjigovodstvo«. Red A. Petek, 23. oktobra: Zaprtlo.

OPERA — Začetek ob 20. Torek, 30. oktobra: »Matija Gubec«. Red B. Sreda, 31. oktobra: »Ples v maskah«. Red Sreda. Četrtek, 22. oktobra: »Dvojno knjigovodstvo«. Red A. Petek, 23. oktobra: Zaprtlo.

OPERA — Začetek ob 20. Torek, 30. oktobra: »Matija Gubec«. Red B. Sreda, 31. oktobra: »Ples v maskah«. Red Sreda. Četrtek, 22. oktobra: »Dvojno knjigovodstvo«. Red A. Petek, 23. oktobra: Zaprtlo.

OPERA — Začetek ob 20. Torek, 30. oktobra: »Matija Gubec«. Red B. Sreda, 31. oktobra: »Ples v maskah«. Red Sreda. Četrtek, 22. oktobra: »Dvojno knjigovodstvo«. Red A. Petek, 23. oktobra: Zaprtlo.

OPERA — Začetek ob 20. Torek, 30. oktobra: »Matija Gubec«. Red B. Sreda, 31. oktobra: »Ples v maskah«. Red Sreda. Četrtek, 22. oktobra: »Dvojno knjigovodstvo«. Red A. Petek, 23. oktobra: Zaprtlo.

OPERA — Začetek ob 20. Torek, 30. oktobra: »Matija Gubec«. Red B. Sreda, 31. oktobra: »Ples v maskah«. Red Sreda. Četrtek, 22. oktobra: »Dvojno knjigovodstvo«. Red A. Petek, 23. oktobra: Zaprtlo.

OPERA — Začetek ob 20. Torek, 30. oktobra: »Matija Gubec«. Red B. Sreda, 31. oktobra: »Ples v maskah«. Red Sreda. Četrtek, 22. oktobra: »Dvojno knjigovodstvo«. Red A. Petek, 23. oktobra: Zaprtlo.

OPERA — Začetek ob 20. Torek, 30. oktobra: »Matija Gubec«. Red B. Sreda, 31. oktobra: »Ples v maskah«. Red Sreda. Četrtek, 22. oktobra: »Dvojno knjigovodstvo«. Red A. Petek, 23. oktobra: Zaprtlo.

OPERA — Začetek ob 20. Torek, 30. oktobra: »Matija Gubec«. Red B. Sreda, 31. oktobra: »Ples v maskah«. Red Sreda. Četrtek, 22. oktobra: »Dvojno knjigovodstvo«. Red A. Petek, 23. oktobra: Zaprtlo.

OPERA — Začetek ob 20. Torek, 30. oktobra: »Matija Gubec«. Red B. Sreda, 31. oktobra: »Ples v maskah«. Red Sreda. Četrtek, 22. oktobra: »Dvojno knjigovodstvo«. Red A. Petek, 23. oktobra: Zaprtlo.

OPERA — Začetek ob 20. Torek, 30. oktobra: »Matija Gubec«. Red B. Sreda, 31. oktobra: »Ples v maskah«. Red Sreda. Četrtek, 22. oktobra: »Dvojno knjigovodstvo«. Red A. Petek, 23. oktobra: Zaprtlo.

Umrla nam je naša dobra mama, sestra, stara mama in tašča, gospa

Viktorija Štritof

vdova po gimnazijskem direktorju

Pokojnico prepeljemo v torek, dne 20. oktobra 1936 iz Zagreba v Ljubljano, kjer jo položimo k večnemu počitku istega dne ob ½3 popoldne izpred cerkvice pri Sv. Križu.

Ljubljana - Zagreb, dne 20. oktobra 1936.

Globoko žalujoče rodbine:

Štritof, dr. Botteri, Zajc in prof. Klasinc

Tinček in Tonček v Atlantidi

186.

Vodopad.

Komaj nekaj minut so pluli, že je Tinček spoznal, kako lahko miselno je bilo od njega, da je splav zapeljal skozi skrivnostni tunel. »Prav si imel,« je skesano rekel Tonček. »Oni trije črni križi pred tunelom v resnici ne pomenijo nič dobrega!«

Gotovo ste radovedni, kaj se je zgodilo, da je Tinček tako hitro spoznal in priznal svojo zmoto? Videl je na svojo največjo grozo, da se bližajo bobnečemu vodopadu. Splav je drvel naravnost v smrt...

Ta strohotna ugotovitev je Tinčka in Tončka tako prevzela, da sta kakor vkovana obstala in nemo upirala oči vodopadu nasproti. Grozno nevarnost je zaslutila tudi gorila. Bliskovito je skočila na pečino, mimo katere so pluli, in zgrabila splav s svojimi orjaškimi šapami ter ga toliko časa držala nazaj, da sta tudi dečka mogla skočiti za njo na pečino.

I R 172/36 — 4

Oklic o prostovoljni dražbi nepremičnin

Na prostovoljno prošnjo lastnika Državnega zaklada kraljevine Jugoslavije, ki ga zastopa državno pravobranilstvo v Ljubljani, se bo spodaj navedena nepremičnina za spodaj označeno začetno ceno kot celota javno prodajala dne 28. novembra 1936 ob 9 1/2 dopoldne.

Dražba se bo vršila na sreskem sodišču v Radovljici, soba št. 26. Ponudbe pod začetno ceno se ne sprejemajo. Nedotaknjena ostanejo vsa bremena, torej tudi vključene zastavne pravice upnikov, ne glede na kupnino, ki se s prodajo doseže. Lastnik si pridržuje pravico, v roku 30 dni po dražbi prodajo odobriti ali je ne odobriti. Zdražitelj mora položiti kupnino v gotovini pri sodišču v 8 dneh po odobritvi prodaje. Ostali dražbeni pogoji so na vpogled pri tem sodišču, soba št. 29.

Nepremičnina:	Izmera:	Začetna cena:
Vlož. št. 464 k. o. Radovljica:		
parc. št. 599, travnik z njivo in kozolcem	2.263 m ²	
parc. št. 598/1, njiva	5.304 m ²	
parc. št. 598/2, nerodovitno	105 m ²	
parc. št. 600, njiva	4.474 m ²	5.000 Din
parc. št. 601/1, travnik	218 m ²	
parc. št. 603/3, travnik	1.792 m ²	

SRESKO SODIŠČE V RADOVLJICI, ODD. I.,
dne 25. septembra 1936.

V naši podružnici na Miklošičevi cesti

dobite vsa pojasnila glede inseratov!

Tam lahko plačate tudi naročnino za „Slovenca“!

Alja Rahmanova:

84

Tovarna novega človeka

Roman.

Ninel — tako je bilo ime študentki — je vzela iz svoje torbice ogledalo in velik debel kos rdečila, porjavila si je usta, napudrila obraz, nato skoraj zaničljivo pogledala Ano Ivanovno ter jo vprašala:

»Tako blede? Gotovo ste imeli neprijetnega posla z zdravnikom?«

»Tega ne delam!« je Ana Ivanovna razdraženo odvrnila; čutila je, da je že v tej minuti zasovražila to čedno, čvrsto in veselo Ninel.

»Oh, to je vendar samo predsodek!« je ta odvrnila. »Trebja je le vedeti, na koga naj se človek obrne. Na kliniko seveda zaradi tega ne smete, tam vas vse pokvari. Poznam dobrega zdravnika, štirikrat mi je že pomagal in vselej se je sijajno izteklo!«

»Pa vam ni bilo nikoli žal za otroke?«

»Kako bi mi bilo žal za nekaj, česar sploh nisem videla?«

»In vaš mož se temu ni nič upiral?«

»Kateri? Imela sem tri in vsi trije so bili od sreče veseli, da sem na take stvari gledala z modernimi očmi. Kaj naj bi začela s štirimi otroki? Tako pa sem popolnoma prosta!«

»Ali sedaj niste poročeni?« je vprašala Ana Ivanovna in njen strah za družinsko življenje, ki jo je toliko stalo, je vedno bolj naraščal.

† Narobe: Lenin!

»Trikrat sem bila poročena, toda sedaj sem ločena. Še z nobenim nisem doslej soglašala v značaju. Sploh pa me družinsko življenje nič kaj ne mika. Sodelovanje v javnem življenju me bolj zanima.«

Tedaj so se odprla vrata in prikazal se je profesor. Po lahni rdečici, ki je zalila njegov obraz ob pogledu na Ninel, po prisrčnem rokovanju, s katerim jo je pozdravil, in kretnji, s katero jo je povabil v svoj kabinet, je Ana Ivanovna takoj izpredvidela, da je izgubljena; vedela je, da Ninel ne bo storila tako kot Tamara, temveč bo brez pomisleka vzela vse, kar bo našla na svoji poti in brez zadržka pohodila, kar se ji bo postavilo po robu.

Ana Ivanovna se ni mogla premagati; postavila se je k vratom, da bi prisluškovala vsemu, kar bi se dogajalo v kabinetu. To je večkrat delala, če je bil kdo pri njem, kajti tako se je tresla za svojo srečo in tako je trpela zaradi ljubosumnosti, da bi ji bilo čisto nemogoče mirno sedeti v obednici in karkoli delati, dokler se je morebiti tam odločala njena usoda.

Štogo je naročila svojim otrokom, naj ne razgrajajo, si sezula čevlje, se po prstih, ki so gledali iz preluknjanih nogavic, splazila k vratom in pritisnila uho na ključavnico.

»Kako le morete živeti s tako malomeščanko?« je slišala, kako je vprašala Ninel. »Zanemarjena, grda je in govori menda le o otrocih!«

»Zelo dobro srce ima,« je odgovoril profesor v zadregi, »zelo rada me ima in poleg tega mi je med vojno rešila življenje, ko sem ležal v bolnišnici.«

»Tako, in iz gole hvaležnosti se odrekate... Boste že oprostili — a ne morem si predstavljati, da jo morete ljubiti tako, kakor moški ljubi žensko!«

»Strašno surovi ste, Ninel!«

»Nisem surova, govorim samo, kar mislim. Dandanes morete u srečo sploh o vsem govoriti. Hvala Leninu, da smo se otreli teh malomeščanskih predsodkov, ki niso dovoljevali imenovati stvari z njihovim pravim imenom.«

»Ninel, ne govoriva o tem, delajva rajši. Ali ste prinesli s seboj urnik naše fakultete?«

»Tukaj, prosim! Prav nič nisem proti temu, da delava! Seveda, ne morem si kaj, da se vam ne bi smejala! Mnogo hrabrejši ste videti, kot ste v resnici. Kakor noj ste, ki skriva glavo v svojem perju! Mož, ki si ne zna urediti svojega življenja, je šlapa!«

»Ali hočete morda s tem reči, da sem šlapa?«

»Sploh ničesar nočem reči in nisem ničesar rekla. Delajva rajše!«

Tedaj se je iz jedilnice zasilal peklenški krik in Ana Ivanovna je hitro zbežala, da bi pomirila otroke. Ko je potem tako sedela z najmanjšim v naročju, da bi ga uspavala, je srepo zrla v daljo in napeto premišljevala o tem, kaj naj stori, če se njen mož loči od nje. Kajti, da bo končno le podlegel navalu ljubke Ninel, o tem sedaj ni več dvomila.

33.

Cas poroda se je vedno bolj bližal in Tanjine skrbi so rasle iz dneva v dan. Predvsem je bila to borba z možem. Ne le, da ji v tem času ni niti najmanj priznal — nasprotno, skoraj namenoma je delal vse, kar bi moglo otroku škodovati. Njej sami je prinašal vsakovrstne okusne stvari in ji skušal nuditi vse prijetnosti, pričakovano dete pa mu ni delalo niti najmanjšega veselja.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonske 5 mm visoka pešna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobel

Krojaškega pomočnika
takoј sprejem. Naslov:
G. Čertane, Črnuče 71. b

Sodarski pomočniki!

Rabim nekoliko sodarskih pomočnikov za izdelavo velikih sodov in kadi (Lagerfässer) od 2000 hl vsebine. Imenovani, kateri se popolnoma razumejo v to delo, naj pošljejo svoje ponudbe z zahtevkom plače na Fran Jakovca, veletrgovina z vinom — Jastrebarsko. (b)

Samostojna kuharica

z dobrimi spričevali, ki zna lepo prati in likati, se sprejme. Julka Radanovič, Osljek III, Crkvena 24. (b)

Steklarski pomočnik

se takoj sprejme. — Julij Klein, Ljubljana. (b)

Službe iščejo

Kot blagajničarka
ali plačilna natakarič
išče zaposlitve izveščana
moč s prakso v Ljubljani
ali v Kranju. — Ponudbe
pod: »Zanesljiva« na ogl.
odd. »Slov.« št. 15606. a

Vajenci

Deklica
stara 15 let se želi izučiti šiviljo. Ima 2 razr.
mešč. šole. Naj si bo na
dežel ali v mestu. — Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 15605. (v)

Vnajem

ISČEJO:
Gostilno

V najem prevzamem dobro ideo gostilno na Gorenjskem med Ljubljano in Jesenicami. Cenj. ponudbe prosim poslati na Aloma Company, d. z o. z., Ljubljana, Aleksandrova cesta 2-I. (m)

Lokal

v centru Ljubljane išče industrijsko podjetje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15487. (n)

ISČEJO:

Dobro vpeljeno pekarno
oddam v najem. Naslov v upravi »Slov.« št. 15580.

Denar

Bančne, kreditne in denarne posle
kupoprodajo vrednostnih papirjev izposlujem najkulantneje takoj v gotovini.

AL. PLANINSEK.

Ljubljana — Beethovnova ul. 14/I. — Telefon 35-10

Hranilne knjižice

Ljudske posojilnice ljubljanske do 200.000 Din in Mestne hranilnice do 50 tisoč Din takoj kupim za gotovino. Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Parcela 250.000« št. 15573. d

Obrt

Skungs

kakor tudi vso ostalo kuhovino prodaja in izdeluje najugodnejše krznar Josip Dolenc, Sv. Petra cesta 19, tel. 22-62.

Razno

3krat na dan sveže mleko

se odda za dojenčke. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15579. (r)

Posrestva

8 odstot. naložba kapitala

Prodajam petstanovanjsko vilo z velikim rodovitnim vrtom v Šiški. Lega idealna. Oftere je poslati upravi pod: »Absolutno varno« št. 15607. (p)

Kupimo

Potrebujem bukovih drv

10.000 pr. met., gorivih, I. in II. razreda. Ponudbe franko tovor, postaja na: »Kopanike Boža M. Davidovič, Beograd, Zorža Klamansoa 4-I. (k)

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, ruvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Kupim želod (žir)

manjše in večje količine. Ponudbe franco postaja. Ponudbe pod K-3826 na Interreklam, Zagreb, Masarykova 28. (k)

Prodamo

Hubertuse

nepremičljive 250 Din, in vsa oblačila po neverjetno nizkih cenah si nabavite pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. (l)

Telefon 2039

PREMOG

KARBOPAKETE

DRVA, KOKS audi

Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudim v veliki izbiri najugodnejše in najceneje trdka Kari Prelog, Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg. (l)

Šivalni stroj

pogrezljiv, nemški fabrikat, z okroglim čolnikom, kateri tudi šitka, se poceni proda. — Nova trgovina, Tyrseva c. 86. (l)

Vsak naročnik

»SLOVENCA«

je zavarovan!

Poravnajte

pravočasno

naročnino!

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Tyrseva cesta

(palača Poštni dom)

Staro železo

stare kovine: baker, cink, medenino itd.

kupiyejo po najvišjih dnevnih cenah

Strojne tovarne in livarne d.d., Ljubljana

Orodničarje (Werkzeugmacher),

strugarje (Dreher) in mehani-

karje z dobrimi priporočili sprejme

IKARUS A. D.

tvornica aeroplana, Zemun.

Parni kotel

sistem Bollincki, 160 m² grevne površine, 11 atm., 350° C pregrevanja pare, komplet s stopničasto mrežo v brezhibnem stanju, samo dve leti v rabi se ceno proda pri »Sartida«, Smederevo.

JOS. PUH, Ljubljana

Gradška ulica 22

Telefon št. 25-13

in razna izolacijska sredstva proti vlagi dobite najceneje pri tvrdki

Parketne deščice, trstje za stropne,

asfaltno strešno lepenko, bitumenjuto za

izolacijo, bitumen, lesni cement,

karbolinej, strešni lak

Zahvala

vsem, zlasti prečastiti duhovščini, visoko spoštovanim gospo-

dom dostojanstvenikom, gospodom zastopnikom raznih ura-

dov, zavodov, korporacij in društev, ter številnim našim zve-

stim prijateljem in znancem, ki ste našega pokojnega očeta

v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti, z

namí sočustvovali in darovali krasno cvetje.

Posebna zahvala pa velja preč. p. Lederhasu za njegovo

požrtvovalno dušno tolažbo in pripravo za na pot v večnost,

kakor tudi g. zdravniku dr. Högljerju za njegovo požrtvo-

valno skrbno zdravniško nego, nadalje železn. glasbenemu

društvu »Sloga«, ki je svojega ustanovnega člana korpor-

ativno pošastilo s krasnim petjem in godbo, katero oboje je

pokojnik tako cenil in ljubil. Končno našim dobrim sosedom

na Starem trgu, ki so tako odkritosrčno z nami sočustvovali.

Sveta maša zadušnica (osmina) se bo darovala v farni

cerkvi pri sv. Jakobu v soboto, dne 24. t. m. ob 7 zjutraj.

Zalujoči sinovi pok. Franceta Pleničar-ja

Celoletna naročnina na:

Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige Din 152.- ali mesečno Din 11.-

Kosmos, 3 vezane knjige Din 156.- ali mesečno Din 13.-

Jugoslovanska knjižarna